

Informa't

Nº 11 / Juny 2019

La Revista de la Formació Professional per a l'Ocupació

Transformar el món des de la formació

Agenda 2030: un repte compartit

Generalitat de Catalunya
Departament de Treball, Afers Socials
i Famílies

ARTICLES

Pla de formació de l'associacionisme i el voluntariat de Catalunya: formant persones, transformant realitats

SIGNATURA CONVIDADA

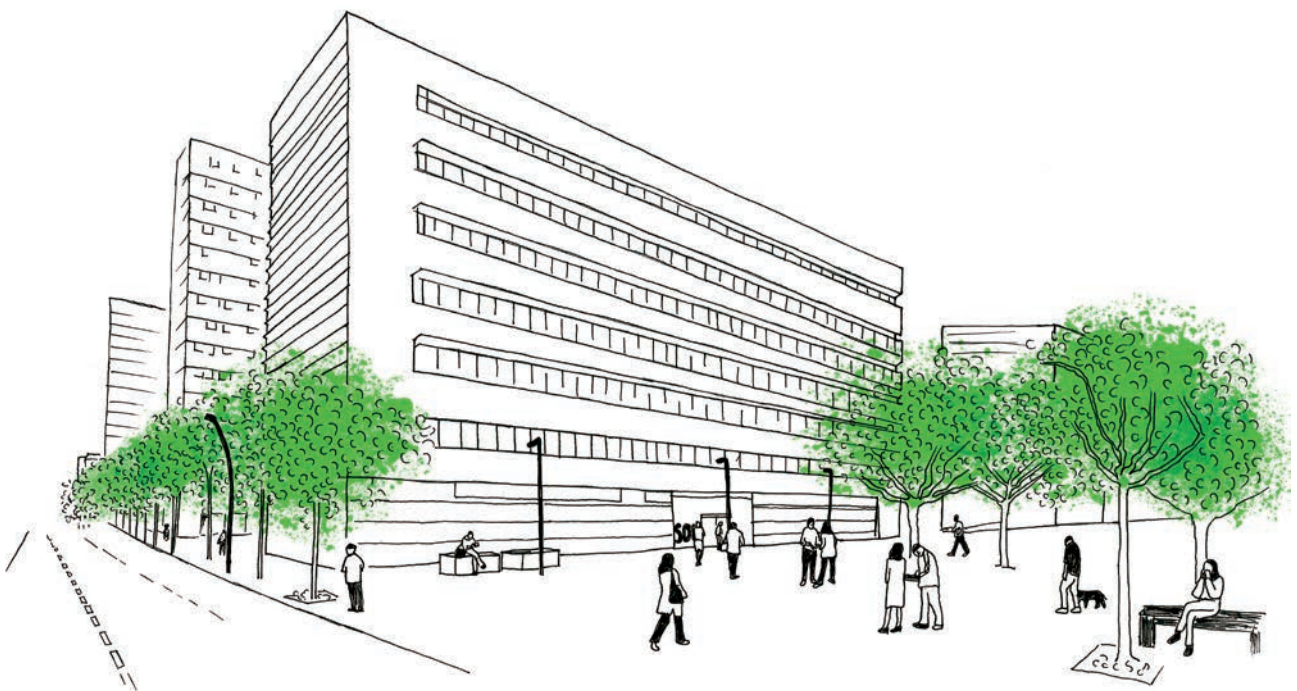
Consorci per a la Formació Contínua: Reconeixem capacitats

LA VEU DE L'EMPRESA
Aigües de Barcelona

CONTRAPORTADA
Arnau Queralt
Director del CADS

Vols millorar professionalment?

Al Consorci per a la Formació Contínua de Catalunya t'ajudem a fer-ho.

Il·lustració: Lola Abenza

Enguany oferim als treballadors i les treballadores més de 6.000 cursos totalment subvencionats, de 800 especialitats diferents, en tots els àmbits professionals.

Millorar sempre és possible!

Generalitat de Catalunya
Consorci per a la Formació Contínua
de Catalunya

El moment és ara tant sí com no

“La formació és l’arma més poderosa per canviar el món”

Quan l’equip editorial va pensar a dedicar un número a l’Agenda 2030 i la seva relació amb les polítiques i programes d’ocupació, vaig agrair haver fet una immersió prèvia en aquesta qüestió quan ens vam plantejar, amb la resta de l’equip directiu del Consorci per a la Formació Contínua, elaborar el Pla estratègic 2019-2022 de la nostra organització, en què un dels eixos vertebradors són alguns dels Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) d’aquesta Agenda.

A vegades, quan parlem de desenvolupament sostenible, el vinculem a ecologia, ecosistema, reciclatge, etc., és a dir, amb una visió molt “biològica” de la sostenibilitat. Però a l’Agenda 2030 el més important és com la presenten les mateixes Nacions Unides: “un pla d’acció a favor de les persones, el planeta i la prosperitat, que també té la intenció d’enfortir la pau universal i l’accés a la justícia”. Quan llegeixes això, elimines la visió estreta de sostenibilitat i has d’obrir les expectatives, que hem de dir que són molt elevades.

És cert que el món de l’ocupació i la formació queden recollits de manera evident en dos dels ODS (el 4, d’educació de qualitat, i el 8, del treball digne i creixement econòmic), però en aquesta mirada àmplia, i llegint els articles de la revista, veureu que, en el fons, una formació de qualitat i una ocupació digne impacten en tots els ODS de manera directa o indirecta.

Faré meua la frase de Nelson Mandela que deia que “l’educació (o la formació) és l’arma més poderosa per canviar el món”. Aquest és l’objectiu, en definitiva, de l’Agenda 2030. Així, doncs, veureu que des del món de la formació professional i de l’ocupació ja estem treballant per millorar aquest futur des de la perspectiva de tots els fronts d’intervenció que planteja l’Agenda, perquè amb un llindar de la pobresa al voltant del 20% de la població catalana (segons dades de l’Idescat del 2017), és evident que el moment d’actuar és ara, és ara tant sí com no.

Ariadna Rectoret Jordi

*Directora del Consorci per a la Formació Contínua de Catalunya
Departament de Treball, Afers Socials i Famílies*

Sumari

INFORMA'T és una publicació del Consorci per a la Formació Contínua de Catalunya (CFCC)

CONSELL EDITORIAL

Àlex Lobaco
Álvaro Serrano
Ester Morante
Esperanza Rodríguez
Gemma Aguyé
Glòria Clota
Immaculada Soria
Laure Díaz Gómez
Ma Elena Palacios
Rut Macias
Yolanda Barbero

CONTACTE

revista@conforcat.cat

WEB

conforcat.gencat.cat

DISSENY ORIGINAL

Lola Abenza

FOTO DE COBERTA

Shutterstock

IMPRESSIÓ

Fotoletra, S.A.

Per a subscripcions:

ISSN:2565-0807

DIPÒSIT LEGAL: B7328-2018

Reconeixement – No Comercial

(by-nc): es permet la reutilització i reproducció dels articles d'aquesta revista sempre que se'n reconegui l'autoria i es faci menció de la publicació i l'òrgan editor. Es permet la generació d'obres derivades sempre que no se'n faci un ús comercial. Tampoc no es pot utilitzar l'obra original amb finalitats comercials.

05

Breus

El CRL està compromès amb l'Agenda 2030.

QualityForest: reunió de tancament.

EMC: abordant la visió dels participants.

06

Articles

Formació contra el risc d'exclusió social.

09

Articles

Tradició, producció ecològica i circuits curts de distribució.

11

La veu de l'entitat formadora

Smart Learning.

No tot és formació, però tot pot ser aprenentatge i coneixement.

14

Signatura convidada

Reconeixem capacitats.

16

Articles

La igualtat real i efectiva: assignatura pendent.

18

La veu de l'empresa

Aigües de Barcelona

L'aigua és un bé valuós i escàs.

21

La veu del formador

Entrevista a Joan Ramírez Guasch:

"Anem pel bon camí, però a un pas molt lent"

23

Articles

Lluitem contra l'atur formant professionals.

25

Articles

Ocupació i formació professional en l'àmbit de la innovació: un futur desitjable.

28

Articles

Pla de formació de l'associacionisme i el voluntariat de Catalunya: formant persones, transformant realitats.

30

Bones pràctiques

CRL. Pràctiques professionals: aprenent treballant.

32

Articles

La formació universitària en sostenibilitat.

34

En primera persona

Entrevista a Héctor Acosta

"Vull fer un canvi i reinventar-me professionalment".

36

Articles

Vida submarina: coneixement, sensibilització i actuació.

38

Articles

La contribució de les escoles agràries a la sostenibilitat del territori i del món rural.

41

Articles

La formació com a eina per fomentar la integritat.

44

Contraportada

Entrevista a Arnau Queralt

Director del Consell Assessor per al Desenvolupament Sostenible.

El CRL està compromès amb l'Agenda 2030

► Des del 2017, la [Comissió de Responsabilitat Social](#) del Consell de Relacions Laborals de Catalunya (CRL) té un ferm compromís en l'impuls del coneixement i la sensibilització sobre els [Objectius de Desenvolupament Sostenible \(ODS\)](#) que estableix l'Agenda 2030.

Així ho han recollit els diferents plans de treball anuals que han permès l'organització de [sessions específiques](#) per tractar els desafiaments i les oportunitats que suposen els ODS per a les empreses i administracions locals de Catalunya. En aquestes sessions hi han participat experts i entitats clau que, més enllà de les organitzacions que integren el CRL, tenen un paper decisiu per a la territorialització d'aquesta Agenda 2030.

Enguany, i conscients que encara queda molt camí per recórrer, el CRL ha posat en marxa un [cicle de sessions territorials per promoure el diàleg i la sensibilització sobre l'Agenda 2030 i els ODS a l'àmbit local](#), amb la finalitat de donar veu a nous actors locals del territori i impulsar aliances sòlides entre ells. De fet, el tret de sortida d'aquest cicle el va donar la [primera de les sessions, que va tenir lloc a Barcelona](#) el 19 d'abril. La segona se celebrarà a l'Auditori Josep Irla de Girona el 26 de setembre. A més, en el marc d'aquesta primera sessió inaugural, vam poder presentar una publicació del Consell amb reflexions de persones expertes de la mateixa Comissió de Responsabilitat Social del CRL, integrada pel Govern de la Generalitat i les organitzacions sindicals i empresarials més representatives de Catalunya, però també testimonis tan importants com el del director del Consell Assessor del Desenvolupament Sostenible, Arnau Queralt. La publicació la podeu consultar en aquest enllaç: [De la responsabilitat social a la sostenibilitat global. El Consell de Relacions Laborals de Catalunya i l'Agenda 2030](#).

En aquesta mateixa publicació s'ha inclòs un article d'opinió de la secretària general del Consell, en què també s'exposa l'impuls tècnic que s'està fent des d'aquest òrgan de concertació, la [formació](#) que s'ha posat en marxa per impulsar el coneixement dels ODS, etc.

QualityForest: reunió de tancament

► En el marc del projecte QualityForest, del qual forma part el Consorci per a la Formació Contínua de Catalunya, els dies 29 i 30 de maig va tenir lloc la quarta i última reunió transnacional entre els diferents socis del projecte.

El grup de treball es va centrar en la posada en comú de les tasques que cada soci tenia assignades, amb l'objectiu de consensuar i desenvolupar la versió final del segon producte: *Guia d'aprenentatges i avaluació*. També es va aprofitar la trobada per donar les indicacions necessàries perquè cada soci organitzi al seu territori els esdeveniments multiplicadors i aconseguir, així, la màxima difusió dels productes resultants.

EMC: ABORDANT LA VISIÓ DELS PARTICIPANTS

► El 13 de juny es va celebrar al Palau Macaya la segona sessió dels Espais de Millora Contínua (EMC). En aquesta ocasió els protagonistes eren els treballadors i les treballadores que han participat en accions formatives impulsades pel Consorci, com a receptors directes, i amb la seva experiència particular, ja que són els que coneixen més bé el grau d'eficàcia d'aquestes accions i la seva aproximació a les necessitats reals i expectatives futures del teixit productiu català.

Es va establir una metodologia de treball activa i cooperativa que va possibilitar l'intercanvi d'experiències i d'expectatives. El tema d'interès van ser les motivacions: les que els porten a participar en accions formatives i a continuar formant-se al llarg de la vida.

La sessió es va obrir amb una taula rodona en què diferents experts, gestors i usuaris van poder emmarcar el tema, abans de donar pas a tres taules de treball compostes per persones que havien participat en accions de formació contínua. Després de poder debatre i intercanviar opinions durant una bona estona, va arribar el moment de posar en comú les conclusions de cada grup de treball.

El Consorci està treballant en el document de síntesi, que una vegada consensuat amb totes les persones assistents, es publicarà al seu [web](#).

Formació contra el risc d'exclusió social

Intermón va néixer el 1956 en el si de la Companyia de Jesús, i entre els anys 60 i 70 va evolucionar des d'un enfocament més assistencialista cap a la denúncia i defensa de la justícia i el laïcisme. A finals del segle xx es va incorporar a Oxfam International, el grup més gran d'ONGs que treballa pel desenvolupament. El seu equip el formen més de 1.230 persones empleades i gairebé 1.800 de voluntàries, i la seva feina va contribuir el 2018 a dignificar la vida de 22,3 milions de persones que patien la injustícia de la pobresa.

Per **Xavier Palau**

Director de Cooperació Internacional d'Oxfam Intermón

LA LLUITA CONTRA LA POBRESA

A Catalunya les estratègies de lluita contra la pobresa i l'exclusió social han evolucionat significativament en el decurs dels darrers vint anys, ja que el punt de partida era el d'un model que es basava en un enfocament beneficoassistencial provinent d'iniciatives socials d'entitats majoritàriament vinculades a l'església, que es va haver de transformar en un model basat en l'atenció social com a dret universal. Aquesta transformació progressiva de la lluita contra la pobresa ha estat possible gràcies a l'aprovació gradual de lleis que han ofert un marc d'actuació progressista en matèria de serveis socials, que ha pretès incidir en les causes que la generen i que ha donat lloc a actuacions que van des de la prevenció, la promoció i el suport a persones, grups i famílies fins al desenvolupament comunitari. Aquesta evolució ha anat acompanyada, també, d'un avenç significatiu pel que fa a la protecció dels sectors socialment més vulnerables tals com la infància, la gent gran i les persones amb diversitat funcional. Aquesta trajectòria, però, s'ha vist trun-

cada per l'impacte ocasionat per la crisi econòmica, que ha generat efectes imprevistos que han posat en situació de risc d'exclusió a persones i famílies que fins aleshores no ho havien estat. A més no hi hagut una adequada reacció per frenar aquest ritme contra cíclic per part de les administracions, que han respost amb retallades de serveis i prestacions, amb la qual cosa s'han vist desbordades per una creixent demanda d'ajut econòmic i de bens i serveis bàsics.

En l'àmbit internacional, s'ha passat d'unes estratègies basades en la transferència de recursos a unes estratègies més complexes basades en anàlisis multicausals que permeten abordar de manera estructural i integral els canvis necessaris a nivell personal, comunitari, municipal, nacional i global. En aquesta línia, el 2015 les Nacions Unides van aprovar un conjunt d'objectius, anomenada Agenda 2030, per erradicar la pobresa, lluitar contra les desigualtats, protegir el planeta i assegurar la prosperitat per a tothom. Aquesta Agenda 2030 conté 17 Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) i 169 fites, i ha de

servir com a pla d'acció perquè la comunitat internacional i els governs nacionals promoguin la prosperitat i el benestar comú en els propers 15 anys. A diferència dels Objectius del Mil·lenni (2000-2015), els ODS són el resultat d'un procés participatiu, afecten tots els països del món i aborden de manera interconnectada el desenvolupament sostenible basat en el creixement econòmic, la inclusió social i la protecció del medi ambient.

LES FITES DE L'AGENDA 2030: LLUNYANES PERÒ NO INASSOLIBLES

Cada país fa una avaluació inicial del nivell de situació per cadascun dels 17 Objectius de Desenvolupament Sostenible i es compromet a definir i impulsar plans d'acció destinats a assolir les fites fixades per a cada objectiu. Segons la situació de cada país, es dona un èmfasi o un altre en cadascun dels objectius. L'assoliment de l'Agenda 2030 no és factible sense la concurrència dels diferents actors involucrats (institucions públiques, sector privat, moviments socials, sindicats, tercer sector, etc.), sense una coordinació i una articulació dels esforços de cadascun d'aquests, sense canvis legislatius específics ni sense les inversions econòmiques necessàries.

En el cas de Catalunya, si es despleguessin i dotessin de més recursos personals i econòmics algunes de les lleis existents i es comptés amb més lideratge per part del sector públic que articulés les diferents iniciatives privades, s'avançaria de manera més sòlida cap al compliment d'algunes de les fites proposades. En l'àmbit internacional, cal unir l'esforç dels diferents actors nacionals amb la comunitat internacional, desenvolupar iniciatives globals que permetin avançar en el govern dels anomenats béns comuns mundials. La societat civil organitzada té un rol important i exigeix, d'una banda, el lideratge dels governs i del sector privat, i, de l'altra, participar en la proposta de solucions que portin a assegurar la inclusió social, el repartiment

Shamimunnahar Rowdhon Ali, mestra de preescolar amb una alumna de l'escola de la comunitat de Jogohati (380 habitants), a la qual assisteixen 25 nens d'entre 3 i 4 anys.

equitatiu del creixement econòmic i la protecció del medi ambient.

“Tots plegats podem acabar amb la pobresa”

LA POBRESA A CASA NOSTRA

Segons les dades de l'Enquesta de condicions de vida de l'any 2017 (Idescat), un 20% de la població catalana viu en situació de risc de pobresa, vuit dècimes més que la de l'any anterior. La taxa creix fins al 28,5% en el cas dels menors de 16 anys, 4,5 punts més que l'any anterior.

Si bé els nivells de pobresa ens han de preocupar, el que caldria és posar atenció als nivells de desigualtat. Segons l'informe d'Oxfam Intermón, Desigualtat 1 - Igualtat d'oportunitats 0, la diferència en l'esperança de vida entre els més rics i els més pobres de la ciutat de Barcelona és d'onze anys. La desigualtat a Catalunya i a tot l'Estat espanyol va créixer durant la crisi i encara no s'ha pogut controlar malgrat la recuperació econòmica posterior. Espanya és el quart país més desigual de la UE, si bé l'any 2008 el 10% de les llars més riques tenien 9,7 vegades més ingressos que el 10% més pobres; el 2017 aquesta diferència s'ha incrementat a 12,8. La crisi econòmica ha enriquit els més rics i ha empobrit les capes més pobres, cosa que ha fet augmentar les diferències i ha posat en risc la cohesió social. Ha destapat, també, la incapacitat →

tat del nostre sistema de protecció contra la pobresa i la creació de llocs de treball.

Aquesta situació és pitjor per a les dones que ocupen les pitjors posicions en el mercat laboral (el 70,8% de les persones amb un contracte parcial no desitjat són dones) i reben menys salari. La cobertura de les prestacions per a dones aturades és 10 punts percentuals menys que la dels homes. El sistema de protecció social no reconeix que les dones han contribuït menys per haver hagut de fer-se càrrec d'una manera desproporcionada de la cura de la llar, cosa que ha provocat que la diferència entre gèneres en la pensió contributiva mitjana fos un 29%.

LA FORMACIÓ, UNA EINA CLAU EN LA LLUITA CONTRA LA POBRESA

Hi ha un consens generalitzat sobre el fet que la formació és una de les eines més potents per disminuir el risc d'exclusió social. Malgrat aquesta constatació, el sistema educatiu a l'Estat espanyol és ara més inequitatiu que abans de la crisi. Si bé el 2008 la probabilitat que els nois i noies del 20% més pobres de la població abandonessin l'escola abans d'obtenir un títol d'educació secundària postobligatòria era de 3,18 vegades més que el del 20% més ric, ara ho és 11 vegades, amb la qual cosa s'hipoteca així el futur de milers de joves i augmenta la bretxa d'oportunitats entre rics i pobres.

A Oxfam Inter món treballem amb molts països per millorar l'accés universal i la qualitat de l'educació. En molts programes fomentem la formació continuada de líders comunitaris per tal que adquireixin més oportunitats de desenvolupament econòmic, augmentin la seva consciència ciutadana i es dotin d'eines per fer valer els seus drets. L'apoderament de les dones i homes és un element essencial de la nostra feina, conscients que una societat amb més formació està més preparada per realitzar-se plenament i per defensar els drets fonamentals que ens atorga la Declaració Universal dels Drets Humans ●

FORMACIÓ, TAMBÉ DE PORTES ENDINS

En l'àmbit intern donem molta importància al desenvolupament personal i professional de les persones que treballen a Oxfam a Catalunya i l'Estat espanyol, així com de les que treballen en més de 90 països de la resta del món. És per això que impulem plans de formació i desenvolupament a fi de millorar la qualitat de la feina que fem, i per comptar amb professionals tècnicament preparats i socialment compromesos amb els canvis que cal impulsar per tal de contribuir als Objectius de Desenvolupament Sostenible, i així poder construir un món més igualitari, amb menys pobresa, més inclusió social i més sostenible des del punt de vista ambiental.

Durant l'exercici 2018-2019 vam realitzar 23 accions formatives centrades en el lideratge personal, la gestió de persones, les eines per a l'eficiència, la comunicació, el gènere i la formació i l'aprenentatge. Hi van participar un total de 290 treballadors i treballadores. També oferim formació en anglès i francès, guiatge (*coaching*) i un programa de beques. Els nostres treballadors disposen d'un fons de bons formatius per poder accedir a la plataforma de cursos en línia i presencials Foxize. I per a tots els afiliats a OXFAM (àmbit internacional), disposem d'una plataforma d'aprenentatge en línia (*e-learning*).

FRANCESC XAVIER PALAU RIGOL

DIRECTOR DE COOPERACIÓ INTERNACIONAL D'OXFAM INTERMÓN

Llicenciat en Medicina i Cirurgia per la Universitat de Barcelona, amb estudis de medicina tropical i salut pública. Amb més de 25 anys d'experiència en cooperació internacional, la seva carrera professional s'ha desenvolupat a Oxfam, on ha assumit diferents responsabilitats, que van des del treball com a cooperant a Nicaragua fins a la direcció per Amèrica Llatina i Carib, i la direcció de l'Àrea de Desenvolupament Temàtic i Metodològic, i, des de l'any 2012, és director de Cooperació d'Oxfam Internacional.

Més informació a:

www.oxfamintermon.org

@OxfamIntermon

youtube.com/IntermonOxfam

Tradició, producció ecològica i circuits curts de distribució

2 FAM ZERO

El 60% del territori català es considera superfície agrària útil, un percentatge molt gran si considerem que només dona ocupació a un 4,7% dels treballadors en actiu. L'envelliment del sector, la no continuïtat de les explotacions i la dificultat d'accedir a la terra de persones alienes al món rural són els principals reptes de país en aquest àmbit.

Per **Eduard Campderrich Lecumberri**
Cap d'estudis adjunt de formació professional (Institut La Garrotxa)

DIAGNOSI I SOLUCIONS

Tot i ser minoritari, l'empremta econòmica del sector primari creix si la relació amb el de la transformació dels productes alimentaris com ara la carn, fruita, vins i olis, que són de referència a escala mundial. És aquí on el desenvolupament agrícola moltes vegades assoleix una relació d'economia d'escala i es desvincula dels seus orígens.

L'agricultura ha tendit cap a un sistema de producció basat en l'ús de fertilitzants químics i purins, que empobreixen la qualitat, la matèria orgànica i l'estructura del sòl. Cal fer-ne una reconducció cap a tècniques d'agricultura regenerativa i ecològica en què els mateixos cultius, les pastures i la distribució de fertilitzants d'origen orgànic permetin mantenir els sòls vius i fèrtils.

Per evitar aquesta deriva dels valors de producte de proximitat, qualitat i respectuosos amb l'entorn cap a valors estrictament especulatius i econòmics des del territori, es treballa potenciant projectes de comerç de circuit curt, en la preservació de varietats autòctones i el foment de l'empresa familiar agrària com a element vertebrador de les zones rurals i la seva economia local.

El dels fesols de Santa Pau, recentment distingits com a denominació geogràfica protegida, és un exemple clar a la nostra comarca de lluita per la preservació dels cultius autòctons lligats a la terra, concretament a la terra volcànica, que és la que dona un tret característic al producte. Un conjunt de petits productors associats produeixen i comercialitzen directament el producte, ja sigui en gra o elaborat.

FORMACIÓ PROFESSIONAL AGRÀRIA

L'Institut La Garrotxa va implementar els estudis de formació professional agraris l'any 1984 i ha esdevingut un referent en la formació professionalitzadora en aquest sector. Un any després, el 1985 es va crear la Fundació Pública per al Foment dels Ensenyaments Professionals i Agraris que, entre d'altres, tenia l'objectiu d'impulsar la formació

Alumnes de Producció Agropecuària realitzant pràctiques a les instal·lacions de l'institut.

“Cal anar cap a tècniques d'agricultura regenerativa i ecològica”

contínua en el sector. En l'actualitat el centre és seu dels estudis de producció agropecuària, jardineria i floristeria i elaboració de productes alimentaris.

En els darrers anys s'han impartit formacions destinades a professionals del sector mitjançant els diferents programes del Departament de Treball, Afers Socials i Família en col·laboració amb altres entitats. A més, s'hi ofereixen formacions diverses dins el Pla anual de transferència tecnològica del Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació, com el Fòrum de Joves Emprenedors en el Món Rural, jornades d'agricultura i jardineria ecològica i regenerativa i d'elaboració de productes alimentaris: conserves, làctics, fleca i embotits.

L'Institut col·labora amb el Consorci SIGMA de Salut Pública de la Garrotxa i el Parc Natural de la Zona Volcànica de la Garrotxa en l'activitat del banc de llavors, una iniciativa que recupera, conserva i proporciona varietats agrícoles tradicionals de la zona. La recuperació i conservació de la diversitat genètica de les llavors, especialment de varietats

antigues, és un dels objectius de l'Agenda 2030.

L'AGENDA 2030 AL REREFONS

L'Objectiu 2 de l'Agenda 2030 —posar fi a la fam, assolir la seguretat alimentària i la millora de la nutrició i promoure l'agricultura sostenible— és molt present en l'activitat formativa del centre.

Pel que fa a la seguretat alimentària, un dels objectius del cicle formatiu sobre l'elaboració de productes alimentaris és que els alumnes entenguin la importància del concepte. Dins del mòdul de Seguretat i Higiene Alimentària es forma els alumnes en aquest àmbit, s'expliquen els requisits per a tot tipus d'activitat d'elaboració d'aliments i coneixements d'anàlisi de perills i punts de control crítics (APPC). La planta taller d'indústria alimentària de l'Institut està inscrita en un registre municipal d'empreses alimentàries i s'hi duen els mateixos controls que en qualsevol indústria o obrador.

A banda de la reconducció cap a tècniques d'agricultura regenerativa i ecològica també cal promoure l'empresa familiar agrària com a element vertebrador de les zones rurals i la seva economia local, a fi que aquesta pugui millorar els seus ingressos i augmentar la seva productivitat, donant valor afegit als seus productes. Aquests són eixos del programa del cicle formatiu de producció agropecuària ●

Més informació a:

<http://www.ieslagarrotxa.cat/>

Smart Learning

No tot és formació, però tot pot ser aprenentatge i coneixement

3 SALUT I BENESTAR

Unió Consorci Formació (UCF)

La UCF va néixer fa dotze anys, quan dues de les principals patronals del sector, la Unió Catalana d'Hospitals i el Consorci de Salut i Social de Catalunya, van posar-la en marxa. Només el 2018, més de 31.000 professionals del sector van dur a terme alguna acció formativa a la UCF, que a més disposa d'acords estratègics de col·laboració amb el Departament de Salut, amb l'Institut Català de la Salut, i amb diferents universitats, societats científiques i col·legis professionals.

Per **Ester Morante**

Oscar Dalmau impartint una conferència all Congrés Expoelearning 2018, a Madrid.

ÒSCAR DALMAU

GERENT DE LA UNIÓ
CONSORCI FORMACIÓ
(UCF)

odalmau@ucf.cat

Màster en Direcció d'Empreses (UPC), postgrau en Gestió del Coneixement i Comunitats de Pràctica (UOC), i en Gestió de la Formació Contínua a les Organitzacions (UB). Abans de ser nomenat gerent de la UCF, va exercir de director de l'Àrea de Solucions per a Empreses de l'Institut de Formació Contínua de la Universitat de Barcelona. També és membre fundador de l'equip multidisciplinari EA2.0 i autor de nombrosos articles i publicacions sobre formació en línia, formació contínua i formació professional.

Òscar, on comença la teva trajectòria al món de la sanitat? Què et va portar a dedicar-te a aquest sector?

M'hi vaig incorporar fa vuit anys i mig. Amb anterioritat a la UCF, treballava com a director de solucions corporatives a l'Institut de Formació Contínua de la Universitat de Barcelona (IL3-UB). Des d'allà ja havia estat col·laborant amb diferents hospitals i organitzacions de salut, també a escala internacional. Personalment, no vinc de l'àmbit sanitari, però és cert que és un dels sectors més enriquidors i apassionants, perquè és dels més intensius en innovació, recerca i coneixement, i per la seva contribució i vàlua cap a la ciutadania i la societat.

Quina valoració fas de la formació contínua que oferiu a la vostra entitat i l'impacte que té? I de la que es fa per al sector en general?

La UCF és un instrument més dins l'ampli ecosistema formatiu i d'aprenentatge al sector. Amb tot, estem fent una feina intensa, sovint innovadora, per acompanyar els professionals i les organitzacions

en l'assoliment dels objectius establerts i en el camí permanent de l'excel·lència. Tota aquesta formació té una triple voluntat: l'actualització constant de coneixements, habilitats i tècniques; la gestió i transferència de coneixements i l'excel·lència pràctica des dels equips i centres de referència cap al conjunt del sector, així com impulsar formació per repensar, innovar i transformar la pràctica clínica per aportar més valor, fer-la més segura, i més eficient.

El canvi més significatiu en els darrers temps és la incorporació dels pacients i la ciutadania en els processos de formació, d'aprenentatge i d'innovació al sector.

Quina diferència té la formació del sector sanitari, amb tant impacte social, respecte a la de la resta de sectors?

Tenir l'oportunitat d'ajudar, ni que sigui una mica, els professionals del sector de la salut, a través del desenvolupament de les seves competències, per incidir en la millora, la prevenció, la cura, o l'atenció assistencial de persones que tinguin alguna malaltia o pateixin algun problema, ens ha d'exigir el màxim com a professionals pedagògics, formatius, metodològics i tecnològics. Saber que ajudem persones és un repte molt gratificant i meravellós.

Creieu que la vostra oferta formativa va en línia amb l'Objectiu 3 de l'Agenda 2030, de salut i benestar?

El nostre pla estratègic de formació (que el representem en un mapa del metro personalitzat) està influenciat per diferents informes, plans estratègics i agendes, també la del 2030, ja que la nostra voluntat és que la formació sigui una palanca per assolir els reptes i objectius estratègics que s'hi estableixen. Per exemple, l'Objectiu 3.d, de gestió de riscos, està incorporat dins la nostra línia 1, de seguretat de pacients.

Amb tot, els reptes de l'Agenda 2030 ens comprometen a tots i van més enllà de l'àmbit d'influència directa de la

“La formació ha de ser una palanca per assolir els reptes i objectius estratègics”

UCF. Per això estem teixint un conjunt de relacions amb diferents entitats i parts interessades (stakeholders), fins i tot fora del mateix sector de la salut, per donar-hi resposta. Creiem que aquesta filosofia de col·laboració i cooperació institucional és absolutament imprescindible per poder incrementar l'impacte de les solucions i, alhora, és inherent a l'esperit i als Objectius de Desenvolupament Sostenible de l'Agenda 2030, com així estableix l'Objectiu 17: aliances per assolir els objectius.

Què destacaríeu, des de la vostra visió de la formació professional per a l'ocupació, com a objectius per aconseguir els que marca l'Agenda 2030 de cara a l'Objectiu 3, de salut i benestar?

Creiem que encara hi ha molt desconeixement de tot el projecte de l'Agenda 2030 en el conjunt de les organitzacions i de la societat. La “capa” de formació professional ha d'esdevenir una palanca per sensibilitzar i comprometre les persones i organitzacions sobre aquest projecte.

Per això, des de la UCF volem compartir amb tots una iniciativa, un repte, a partir d'un joc de xifres i paraules: el dia 02.02.2020 és una data molt significativa, perquè és un palíndrom. Però..., una cosa que potser no ha vist ningú: si donem la volta a la data veiem escrit SOS — SOS (els dosos es converteixen en eses). Des de la UCF volem prendre aques-

ta data per iniciar un moviment d'accions i activitats per "ajudar els que ajuden" envers l'Agenda 2030. Ens agradaria que més organitzacions i més persones (també l'Administració, esperem que des de l'òrgan més alt possible) s'ho fessin seu i s'hi sumessin. I no dubteu a contactar-nos per demanar més informació i per generar sinergies: com més, millor i més impacte.

Quins reptes de futur té el sector sanitari en l'àmbit de formació i qualificacions en aquest entorn tan canviant o VICA (volàtil, incert, complex i ambigu), com està tan de moda dir-ne? I la vostra entitat com els encara?

D'entrada, des de quatre línies de treball:

- Experiències immersives i memorables: des d'una vessant metodològica i tecnològica, potenciant la microformació en formats d'aprenentatge mòbil (mobile learning) i aprenentatge amb vídeos (video learning), afavorint comunitats i grups de pràctica, i integrant-les amb els entorns formals d'aprenentatge dins les organitzacions, amb ludificació, relat de marca (storytelling), eines d'avaluació competencial, simulació (presencial i en línia)... i potenciant experiències immersives amb realitat virtual i vídeos en 360 graus, en plataformes en línia d'experiències per als participants.
- Noves competències i habilitats: en un entorn canviant, els professionals han d'esdevenir veritables agents de canvi. Comencen a treballar de manera diferent de com fins ara es feia i, alhora, es requereix incorporar noves competències que apareixen (per exemple, derivats de la digitalització).
- Des d'una vessant de corresponsabilitat, fent copartípeps els mateixos professionals i els seus responsables i directius, que han de ser els mateixos responsables d'autoliderar, autogestionar i autodesenvolupar els processos continuats de formació, gestió del coneixement, aprenentatge, especialment derivats de la necessitat d'innovació, transformació i canvi.

- Finalment, i des d'aquesta vessant d'innovació, continuar les aliances i cooperació i la incorporació dels pacients i d'altres organitzacions i de les parts interessades (stakeholders) a l'hora de repensar, cocrear, redissenyar, el conjunt de les activitats i pràctiques clíniques, per humanitzar-les, per centrar-les més en les persones i els pacients, i per fer-les més eficients, de més valor i més segures.

Quina relació teniu amb les empreses del sector?

Tenim una relació estreta i intensa amb una gran part de les organitzacions i entitats de salut del territori. Pretenem ser un soci facilitador des del punt de vista estratègic, per ajudar-les a convertir-se en organitzacions que aprenen (per la necessitat d'excel·lència i millora contínua) i organitzacions que ensenyen (a altres grups professionals i organitzacions, però també en la necessitat de compartir i transferir coneixements cap als mateixos pacients, famílies, altres grups, organitzacions i societat en general).

Com creus que podríem ajudar des de l'administració als centres de formació, treballadors i empreses del sector per poder aconseguir-los?

- Crec que la tasca que es realitza és molt significativa. Algunes de les propostes de millora que se m'acudeixen podrien venir de:
- Generar sinergies: segurament l'experiència, continguts i coneixements de la UCF (des del sector de la salut) podrien ser d'interès o necessitat per a altres sectors professionals (serveis, indústria, alimentació...). I a l'inrevés.
 - Potenciar la innovació (metodològica, tecnològica...). Afavorir la creació d'eines i recursos que multipliquin l'aprenentatge hauria de ser també un objectiu propi de l'Administració.
 - Apoderar persones: la professionalització de la funció formativa (tutors, formadors, orientadors, avaluadors, autors, consultors...), corresponsabilitzant els participants (aprendre a aprendre, agilitat per aprendre o learning agility, capacitat per aprendre o learning abi-

lity...), buscant la complicitat de directius i responsables de les empreses (que lideren, gestionen i desenvolupen equips de treball), etc.

- Repensar i redissenyar les ofertes formatives per donar resposta a les necessitats canviantes de l'entorn, de menys durada, però de manera més pràctica i útil (per exemple, potenciar el finançament de formació amb simulació, realitat virtual...).
- Crear punts d'intercanvi i trobada (esdeveniments, jornades, congressos...) que permetin apropar les millors pràctiques i tendències en formació contínua, per professionalitzar i millorar la formació i el desenvolupament professional.

En definitiva, assumint, des de l'Administració, un paper proactiu i de lideratge en el conjunt de l'ecosistema formatiu i d'aprenentatge del país ●

Més informació a:
www.ucf.cat
 @UCFormacio

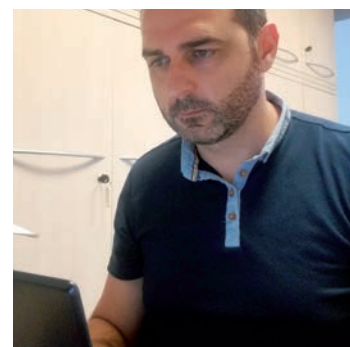
Consorti per a la Formació Contínua de Catalunya

Reconeixem capacitats

4

EDUCACIÓ
DE QUALITAT

Per Àlex Lobaco Poyatos

ÀLEX LOBACO POYATOS

Llicenciat en Ciències Polítiques i de l'Administració i en Ciències del Treball per la UPF, Màster en Gestió Pública, i amb formació de postgrau en Formació i Desenvolupament del Capital Humà i en Gestió de Projectes.

Es va incorporar al Consorci per a la Formació Contínua de Catalunya al 2007 com a tècnic de Programes de Formació i ha estat cap de Secció i cap Servei. Des de desembre de 2018 és el subdirector de Programes de l'entitat.

www.linkedin.com/in/alex-lobaco-b076394a

3 d'abril de 2019, reunió del Consell de Redacció de l'Informa't:

- ...A veure, l'Objectiu de Desenvolupament 4 de l'Agenda 2030 es descriu així: "Garantir una educació inclusiva, equitativa i de qualitat i promoure oportunitats d'aprenentatge durant tota la vida per a tothom."
- En aquest cas tenim moltes propostes per a un article o una bona pràctica.
- I tant! Potser massa per escollir-ne només una..

Aquesta transcripció serveix per destacar la dificultat d'escollir una única experiència vinculada a l'Objectiu d'educació de qualitat. Sense anar més lluny, en els números anteriors de l'Informa't disposem d'uns quants exemples relacionats amb la formació al llarg de la vida. En un taller ple d'agulles, hem seleccionat una experiència de gran rellevància social: un projecte pilot per formar i acreditar treballadors i treballadores amb discapacitat intel·lectual, amb problemes de salut mental o amb trastorn de l'espectre autista.

Aquest projecte està molt relacionat amb algunes de les fites de l'Objectiu: l'accés igualitari a la formació, l'increment de persones amb competències per accedir al mercat de treball o l'eliminació de discriminacions en l'àmbit de la formació.

EN QUÈ CONSISTEIX EL PROJECTE?

El projecte iniciat al 2018, i pretén que les persones amb discapacitat intel·lectual, amb problemes de salut mental o amb trastorn de l'espectre autista que treballen en centres especials de treball i empreses d'inserció puguin obtenir una acreditació a partir d'una certificació professional de nivell 1 i, així, facilitar el seu accés al mercat de treball. Són persones ocupades en activitats de jardineria i neteja, que estan formades i tenen experi-

ència professional, però que no disposen d'una acreditació oficial.

Malauradament existeix l'assumpció que el nivell de qualificació professional està directament relacionat amb el nivell d'estudis o instrucció, però això és un error de plantejament, que implicaria que el 32% dels més de 3 milions de persones treballadores a Catalunya no disposen de les competències per desenvolupar les seves professions.

Aleshores, si ja disposen de les competències i estan treballant, per què cal acreditar-ho?

La resposta és que l'obtenció de l'acreditació facilita l'ocupabilitat de les persones candidates i les apodera, ja que poden demostrar que són competents per a l'exercici professional.

QUINES SÓN LES PREMISSES INICIALS?

- Les persones dels col·lectius identificats necessiten l'acreditació oficial de les competències per lluitar contra les dificultats en l'accés al mercat de treball.
- Es considera que l'instrument per a aquesta acreditació és el certificat de professionalitat, i es considera convenient iniciar el projecte amb el nivell 1, per dos motius: pel nivell de qualificació prèvia requerida i pel tipus d'ocupacions que s'hi desenvolupen.

COM ES DU A TERME?

Durant l'any 2018 es va constituir un grup de treball integrat per entitats representatives de les persones amb discapacitat intel·lectual (DINCAT, Associació Empresarial d'Economia Social, AMMFEINA i Associació APRENEM) i, per part de l'Administració de la Generalitat: el Servei Públic d'Ocupació de Catalunya, el Consorci per a la Formació Contínua de Catalunya i la Direcció General d'Economia Social, el Tercer Sector, les Cooperatives i l'Autoempresa.

Considerant que es tracta de persones treballadores i que l'objectiu és accredi-

tar certificats de professionalitat vinculats a les ocupacions que ja estan exercint, es preveu la possibilitat d'iniciar procediments d'acreditació de competències professionals a partir del reconeixement de l'experiència professional i les vies no formals de formació.

Conjuntament amb les entitats representatives del col·lectiu, es determina que les qualificacions prioritàries han de ser AGA164_1. *Activitats auxiliars en vivers, jardins i centres de jardineria*, i SSC319_1. *Neteja de superfícies i mobiliari en edificis i locals*, que estan adreçades als i les professionals que vulguin desenvolupar la seva activitat com a peons agrícoles, d'horticultura, jardineria, vivers o centres de jardineria i professionals que vulguin treballar com a personal de neteja en general o vidriers en edificis.

Es planteja en dues fases:

- una primera fase d'acreditació de competències a partir de l'experiència professional i
- una segona fase en la qual s'abordi en cada cas, i únicament si escau, formació concreta per assolir les unitats de competència pendents que permetin obtenir el certificat de professionalitat.

QUIN ÉS L'ESTAT DEL PROJECTE RESPECTE DE L'ACREDITACIÓ?

Atesa la sol·licitud presentada durant l'any 2018 per Pimec, Micro, Petita i Mitjana Empresa de Catalunya, on consta que Dincat, Associació Empresarial d'Economia Social (en nom propi i d'AMMFEINA i d'Associació APRENEM), manifesta la necessitat d'impulsar un procediment específic per acreditar persones amb discapacitat intel·lectual, trastorn mental i trastorn de l'espectre autista, en data 22 de novembre de 2018 se signa un conveni amb l'entitat per impulsar un pla pilot pel procediment d'acreditació per a les qualificacions professionals d'Activitats auxiliars en vivers, jardins i centres de jardineria i de Neteja de superfícies i mobiliari en edificis i locals. El desembre de 2018 es va iniciar un pilot d'acreditació per a 20 candidats en dos

centres especials de treball: la Fundació Viver de Bell-lloc i l'Associació de Sant Tomàs Pro-Persones amb Retard Mental. Durant el primer trimestre de 2019 s'han realitzat les fases d'informació i orientació dels aspirants; actualment s'està duent a terme la fase d'assessorament i, abans del 31 de juliol, s'haurà completat el procediment per als aspirants amb l'avaluació.

Per facilitar el desenvolupament del projecte:

- S'han dut a terme un seguit d'adaptacions en la fase d'acreditació per tal millorar l'acompanyament d'aquests treballadors en el procés d'acreditació sense modificar el grau d'exigència definit per a qualsevol persona treballadora.
- Se seleccionen els treballadors candidats i els equips d'atenció psicosocial de les entitats valoren quins són els criteris d'avaluació existents, què és el que s'avalua i el nivell de formació i situació dels candidats per determinar si estan en disposició de superar el procediment amb avaluació positiva, a fi d'evitar situacions d'expectatives frustrades.
- S'ha potenciat la implicació dels professionals del sector, i se'ls ha habilitat com a informadors, orientadors, assessors o avaluadors del procediment d'acreditació de competències professionals a través del curs gestionat per l'Institut Català de Qualificacions Professionals.

Treballador del servei de neteja de Tac Osona.

Treballador del servei de jardineria de Tac Osona.

I SI EL PROCEDIMENT NO PERMET ACREDITAR LA QUALIFICACIÓ COMPLETA?

Es va preveure iniciar una segona fase per a treballadors o treballadores que no hagin pogut acreditar l'assoliment d'alguna unitat de competència a través de l'experiència professional.

I quines característiques ha de tenir aquesta formació?

- Es poden realitzar adaptacions curriculars en els certificats de professionalitat per respondre a les necessitats específiques dels col·lectius segons el que preveu el Reial decret que desplega cada certificat de professionalitat; es pot incrementar la durada dels itineraris formatius o adaptar-ne la metodologia i assegurar que els treballadors i treballadores hi participin en condicions d'igualtat.
- Aquestes adaptacions han de garantir la totalitat dels resultats d'aprenentatge que preveu la normativa i només es poden realitzar amb la col·laboració de les entitats expertes que treballen en l'àmbit de les corresponents discapacitats.
- Entre les adaptacions metodològiques s'opta per promoure sempre que sigui possible l'avaluació contínua, incorporar part del desenvolupament de la formació al lloc de treball per aprendre a través de la pràctica o preveure que, a més d'ensenyar la professió, es treballin aspectes personals i socials. Aquesta és la primera experiència amb persones treballadores amb discapacitat intel·lectual d'aquest tipus que es fa a Catalunya, i els participants en el projecte la considerem d'una enorme rellevància social ●

Més informació a:

www.conforcat.gencat.cat/ca/fpperlocupacio/acredita/
[@alexlobaco](https://twitter.com/alexlobaco)

La igualtat real i efectiva: assignatura pendent

5 IGUALTAT DE GÈNERE

Que “els avenços en igualtat de gènere són un fet inqüestionable” és una frase recurrent que es repeteix sovint, com si fos un mantra amb poder per canviar les coses a força de recitar-lo. Certament, hem avançat en la conquesta de drets i hem millorat posicions en el camí cap a la igualtat de dones i homes, només faltaria que no hagués estat així després de quatre dècades de democràcia i de moltes més de lluites socials.

Per **Raquel Saco Coya**
 Cap de l'Àrea d'Igualtat d'Oportunitats del Departament de Treball,
 Afers Socials i Famílies

MOLT CAMÍ PER RECÓRRER

No obstant això, no hem de baixar la guàrdia perquè, com assenyala l'economista María Pazos, a tots els llocs del món, sense excepció, les dones “continuen ocupant una situació social de subordinació als homes” que es tradueix en més dificultats per assolir espais de poder, en l'assumpció majoritària de les tasques de cura i de la llar, en la feminització de la pobresa o en la violència masclista, la manifestació més infame i patent de desigualtat i de vulneració dels drets fonamentals de les dones.

La prevalença d'aquest panorama a escala mundial ha fet que l'Agenda 2030 per al Desenvolupament Sostenible, adoptada

per les Nacions Unides el setembre del 2015, dediqui un dels 17 objectius que la componen, concretament l'Objectiu 5, a "aconseguir la igualtat de gènere i apoderar totes les dones i nenes". Es tracta d'una Agenda ambiciosa d'abast i aplicació universal, en què es reconeix aquest àmbit com a element fonamental per a la consecució de la resta d'objectius, perquè posseeix el potencial per revertir la desigualtat en les relacions de poder entre dones i homes i per abordar les barreres estructurals que impedeixen el progrés.

“Moltes empreses han mostrat interès per incloure mesures d'igualtat en les seves organitzacions”

Amb la necessària distància respecte a les condicions extremes en què viuen les dones a altres llocs del món, cal remarcar que també en el nostre entorn la igualtat real i efectiva continua sent una assignatura pendent a totes les esferes de la vida. Un dels espais en el qual les desigualtats es mostren de manera més clara és en el laboral, on les dones ocupen posicions de desavantatge respecte als homes en pràcticament tots els indicadors: activitat, atur, ocupació, condicions de treball, accés a llocs de decisió o salaris, entre d'altres.

REpte DE PAÍS

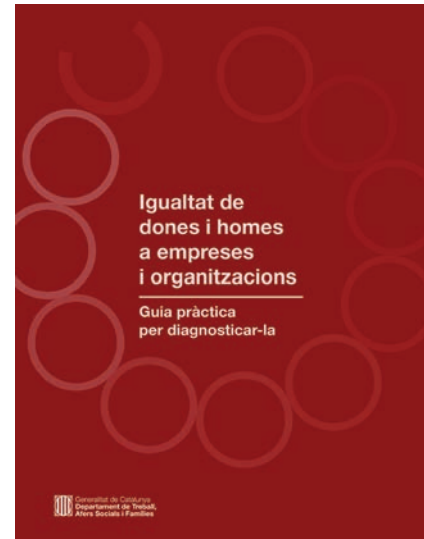
Avançar en igualtat en el treball remunerat és un dels grans reptes del nostre país, tal com suggereix el mateix Consell

Assessor per al Desenvolupament Sostenible de la Generalitat de Catalunya, i promoure la igualtat d'oportunitats a les empreses i organitzacions públiques i privades és un dels camins per progressar en aquesta direcció.

L'Àrea d'Igualtat d'Oportunitats de la Direcció General d'Igualtat dedica una part important dels seus recursos a sensibilitzar, assessorar i formar les empreses i les administracions públiques en matèria d'igualtat, amb dos objectius prioritaris: que totes les organitzacions disposin de sistemes per prevenir i abordar l'assetjament sexual i per raó de sexe, i que elaborin i apliquin plans i mesures d'igualtat ajustats a les característiques particulars de les seves estructures. Si bé és cert que la implantació d'aquests plans ha tingut un relatiu èxit fins ara, també és veritat que encara tenen molt de recorregut perquè els plans d'igualtat són l'instrument més valuós de què ens dota la Llei per impulsar la igualtat d'oportunitats a les empreses.

Amb el propòsit de continuar millorant la qualitat dels plans d'igualtat i d'estendre la seva implantació al màxim d'organitzacions, l'Àrea d'Igualtat d'Oportunitats ha creat una plataforma que conté eines per fer la diagnosi, el disseny i el seguiment i avaluació dels plans d'igualtat, que constitueix un estimable suport a l'hora d'integrar la igualtat d'oportunitats en la gestió de persones i avançar cap a una cultura organitzativa més justa, més igualitària i més competitiva. En els darrers anys, un creixent nombre d'empreses ha mostrat interès per incloure mesures d'igualtat en les seves organitzacions, fent ús dels diferents serveis i recursos que els ofereix l'Àrea d'Igualtat.

Els procediments per prevenir l'assetjament i implantar els plans d'igualtat contribueixen, sens dubte, a millorar els indicadors d'ocupació, promoció, etc., que mantenen les dones en situació desavantajosa, als quals ens hem referit abans. Però, per ancorar els avenços i seguir progressant en igualtat, cal que tant les iniciatives públiques com les socials posin el focus una mica més lluny. Cal que el pro-

grés en igualtat en el treball remunerat vagi acompanyat d'avenços en igualtat en el treball no remunerat, per trobar solucions reals a la cura de la infància i de les persones dependents, i aconseguir que la participació laboral de dones i homes es faci en igualtat d'oportunitats plena i efectiva al llarg de tota la vida ●

RAQUEL SACO COYA

Cap de l'Àrea d'Igualtat d'Oportunitats del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies.

Llicenciada en Filosofia i Ciències de l'Educació i màster en Estudis sobre les Dones, fa més de trenta anys que treballa a l'Administració pública on, amb més o menys intensitat, sempre ha estat vinculada al desenvolupament de polítiques d'igualtat. També ha col·laborat amb la universitat en diversos projectes i amb organismes internacionals com a consultora.

Més informació a:

<http://treball.gencat.cat/ca/ambits/igualtat/>

Aigües de Barcelona

“L'aigua és un bé valuós i escàs”

**Maria Salamero i Sansalvadó,
Directora d'Estratègia de Sostenibilitat i Comunicació**

Graduada en Enginyeria Industrial a l'Escola Superior d'Enginyeria Industrial de Barcelona (ETSEIB) de la Universitat Politècnica de Catalunya (UPC) i MBA per EADA, fa més de vint anys que es dedica al sector de l'aigua i el medi ambient. En aquestes dues dècades al Grup Agbar (ara Suez) ha exercit diferents rols i càrrecs en l'àmbit de les operacions, la tecnologia, la recerca i la innovació. Entre les seves responsabilitats hi ha el màrqueting, la comunicació i el desenvolupament sostenible.

Per **Yolanda Barbero**

Aigües de Barcelona és l'empresa publicoprivada responsable de la gestió del cicle de l'aigua a l'àrea metropolitana de Barcelona. La companyia es va crear el 1867 i ha contribuït enormement al desenvolupament i progrés de Barcelona i la seva àrea metropolitana.

Sabedors de la implicació d'Aigües de Barcelona en l'Objectiu 6 dels Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) de l'Agenda 2030, que és el de garantir la disponibilitat i una gestió sostenible de l'aigua i el sanejament per a totes les persones, quines mesures socials heu impulsat perquè ningú es quedi enrere?

Garantim que tothom tingui accés a l'aigua de qualitat a través de diversos mecanismes, entre els quals hi ha el fons de solidaritat, la tarifa social, la flexibilitat de pagament i altres ajudes i descomptes a la factura. Hem signat convenis amb 22 dels 23 ajuntaments on prestem servei, per assegurar que ningú es quedi sense aigua per motius econòmics.

No volem ningú sense aigua i, si em permeteu, parlem de fets i no de paraules: 0 talls per situació de vulnerabilitat, 24.922 famílies adscrites al consum bonificat, 13.781 famílies amb reducció d'import en la factura, 9.296 famílies amb el deute condonat, 2.608 famílies amb flexibilitat de pagament, i 20.423 famílies de més de tres persones acollides als descomptes de trams.

Quines mesures heu implantat o implantareu respecte a la millora de la qualitat de l'aigua?

Apliquem els tractaments de potabilització més avançats d'Europa i fem el triple de controls dels que demana la Llei (1.100 controls diaris). També som la primera empresa del sector amb la certificació ISO 22000, que acredita que l'aigua subministrada té la mateixa garantia sanitària que qualsevol altre aliment.

També disposem de l'únic panel a l'Estat d'experts tastadors d'aigua de consum per vetllar per la qualitat organolèptica de l'aigua. El nostre laboratori està reco-

negut internacionalment pel Consell Social de la UB i per la Fundació Bosch i Gimpera. Tenim un bon equilibri entre la qualitat, la garantia de subministrament i la sostenibilitat. Disposem d'una planta pionera que usa la ultrafiltració i l'osmosi inversa, que suposa una barreira total per a virus i bacteris.

Quina reflexió fa Aigües de Barcelona sobre les possibles alternatives existents per garantir l'abastament de recursos híbrids per Catalunya?

La realitat actual de la situació de l'aigua a Catalunya, amb períodes de pluges irregulars i reserves limitades d'aigua a les conques internes i els acords recents de la Taula del Ter - un acord que preveu la reducció gradual de les aportacions de cabals del riu Ter en tres fases - fan que apostem per treballar amb l'Agència Catalana de l'Aigua i l'Àrea Metropolitana de Barcelona, que són les administracions competents, en un pla integral d'aprofitament dels recursos híbrids metropolitans que inclogui la regeneració, la reutilització, les aigües freàtiques i les pluvials. La recent posada en funcionament de la fase demostrativa de l'Estació de Regeneració d'Aigua (ERA) del Baix Llobregat, juntament amb estudis que estem fent d'aprofitament de l'aqüífer del Besòs i un projecte de recerca per a la gestió avançada de l'aqüífer del Llobregat, van en aquesta línia. A Aigües de Barcelona disposem de la tecnologia i el coneixement per fer-ho realitat, i amb el treball conjunt amb les administracions estic segura que ho assolirem.

Com podem protegir i restablir els ecosistemes relacionats amb l'aigua, inclosos boscos, muntanyes, aiguamolls, rius, aqüífers i llacs?

Disposem de polítiques de sostenibilitat, lluita contra el canvi climàtic i biodiversitat i complim criteris ambientals. Tot això ha fet del model de gestió de l'aigua de Barcelona un referent mundial. Apliquem des de fa anys els principis de l'economia circular, ja que invertim permanentment en les infraestructures del cicle urbà de l'aigua.

Creació del jardí de papallones a l'Estació de Tractament d'Aigua Potable (ETAP) de Sant Joan Despí.

Treballem per conservar la biodiversitat i els ecosistemes, ser energèticament eficients i autosostenibles, reduir la quantitat de residus generats, i per fomentar-ne la reutilització i reintegració al cicle a través de projectes que fomenten l'economia circular.

A tall d'exemple, valoritzem el 89% dels residus generats a les estacions depuradores i el 71% dels generats a les estacions de tractament d'aigua.

Tenim tota la flota de vehicles electrificada, comprem tota l'energia lliure d'emissions, estem instal·lant plaques fotovoltaïques allà on és possible i estem transformant les plantes de tractament d'aigua en ecofactories, és a dir, plantes generadores de recursos (aigua regenerada, energia i matèria primera per a altres processos, com fertilitzants...).

Específicament, en la línia de la biodiversitat, conscients de l'impacte que té la nostra activitat, estem impulsant projectes de renaturalització de les instal·lacions i protecció d'espais naturals.

Teniu algun projecte a escala estatal o internacional que faciliti l'accés a serveis de sanejament a les persones?

A l'àmbit metropolità, a través de la nostra fundació, col·laborem amb CO-CEMFE per adaptar banys i garantir la higiene corporal en situacions de seguretat i salubritat de persones amb mobilitat reduïda. Darrerament hem donat cobertura a 16 llars de 8 municipis de l'àrea metropolitana de Barcelona. També col·laborem amb el Gimnàs Social →

Sant Pau per permetre el servei de dutxes gratuïtes per a persones vinculades a 40 entitats socials del barri del Raval de Barcelona amb 1.300 usuaris que se'n beneficien cada mes.

A escala internacional, el grup disposa d'una línia d'acció social a través de la Fundació Aquae, orientada als països en vies de desenvolupament. El projecte més emblemàtic és el que fem des del 2014 amb l'Unicef i el Govern del Perú, per donar accés a aigua segura i sanejament a 5.000 famílies de 15 comunitats rurals de les regions d'Ucayali, l'Amazones i Loreto, a l'Amazònia Peruana. En aquests projectes és clau, més enllà de la millora de les infraestructures, desenvolupar programes de formació per facilitar-ne el manteniment posterior i també formació en els hàbits de la higiene, sobretot entre les nenes i nens, cosa que també fem.

“Creiem en l'educació com a eina de transformació”

Per portar a terme l'Objectiu 6, de quins recursos humans disposeu i quina formació tenen? En aquest sentit, la formació contínua del personal d'Aigües de Barcelona esdevé un factor clau?

Els nostres treballadors són l'actiu més valuós i el pilar essencial per dur a terme la nostra activitat. Amb la seva dedicació, coneixement i experiència, millorem de manera continuada i garantim un servei de qualitat.

Tenim d'una plantilla de 1.057 treballadors, un equip multidisciplinari de professionals especialitzats en biologia, enginyeria, química, medi ambient i salut, amb un 33% de dones en càrrecs directius, de les bretxes salarials més baixes d'Espanya (un 8%).

La formació és contínua i personalitzada: cada treballador destina gairebé 30 hores de formació a l'any. Disposem d'acords amb els principals centres de formació professional per acollir estudiants en pràc-

tiques, així com d'un pla de doctorands per unir empresa i recerca universitària.

Sabem que Aigües de Barcelona, Xaloc i l'Ajuntament de l'Hospitalet de Llobregat van firmar un conveni per a la formació de dones en xarxes d'aigua. En què consisteix?

Impulsar la formació professional i la posterior entrada al mercat laboral dels estudiants és un repte de país. Conscients d'això, des de fa anys col·laborem estretament amb les administracions d'ensenyament i treball per crear cicles formatius en aigua, processos d'acreditacions de competències i la formació dual.

Xaloc és un dels nostres socis en aquest camí, i el novembre de 2017 vam signar, juntament amb l'Ajuntament de l'Hospitalet, un conveni en què s'activava un programa subvencionat pel Servei Públic d'Ocupació de Catalunya (SOC), en què participen persones de col·lectius en situació de desocupació, com dones amb dificultats d'inserció en el mercat laboral, entre d'altres. Les participants van rebre formació en el muntatge i manteniment de xarxes d'aigües. El nostre compromís ha estat assumir la contractació de 6 mesos del 60% de les persones que superin el curs.

En què consisteixen els programes educatius d'Aigües de Barcelona?

Creiem en l'educació com a eina de transformació. El respecte a l'aigua implica entendre que és un bé valuós i escàs.

L'any 2018 vam invertir més de 2,7 milions d'euros en educació, sensibilització, desenvolupament local, salut i benestar dels ciutadans de l'àrea metropolitana de Barcelona. Per aquest motiu, el 29% d'aquesta inversió es va destinar a educar i sensibilitzar en l'ús responsable de l'aigua i a transmetre a la comunitat els valors de protecció dels recursos hídrics i el medi ambient en general.

L'any 2018 més de 134.000 persones van participar en accions educatives i de sensibilització: principalment amb les visites al Museu de les Aigües i a les nostres plantes de tractament, amb el programa Aqualogia, que ja ha passat per les principals escoles de l'àrea metropolitana.

Aigües de Barcelona_Xaloc i l'Ajuntament signant un conveni per a la formació de dones en xarxes d'aigua.

Darrerament hem activat dues iniciatives que m'agradaria destacar especialment: la jornada de 48h Open House, amb una línia específica d'aigua, en què obrim les nostres instal·lacions a la ciutadania, i The Zone of Hope, una experiència immersiva sobre canvi climàtic per on ja hi han passat més de 37.000 persones.

Avui dia sembla que hi ha més consciència per la sostenibilitat del medi. Quants clients de d'Aigües de Barcelona demanen la factura electrònica?

A Aigües de Barcelona disposem d'una oficina virtual on es poden fer tots els tràmits sense paper. Malauradament, queda molt camí per recórrer encara, ja que els indicadors són millorables: tenim un 25,5% de clients a l'oficina virtual i un 11,5% que han demanat la factura electrònica. Estem fent accions per fomentar aquest ús, com per exemple fa poc hem activat una iniciativa de vídeos personalitzats, és a dir, informar del consum i despesa d'aigua mitjançant un vídeo personalitzat.

I ara, per acabar i per curiositat, quants litres d'aigua es necessiten per fer uns pantalons texans?

Segons Arjan Hoekstra, professor de gestió de l'aigua de la Universitat de Twente (Holanda), creador del concepte, se'n necessiten 10.000 litres. Aquesta dada és més elevada que d'altres que s'han publicat, ja que inclou de forma rigorosa tot el cicle de vida: des del cotó als tractaments de depuració per eliminar els contaminants dels processos de producció ●

Més informació a:

www.aiguesdebarcelona.cat
es.linkedin.com/in/mariasalamero

“Anem pel bon camí, però a un pas molt lent”

Per **Mª Elena Palacios**

**JOAN RAMÍREZ
GUASCH**
CONSULTOR ENERGÈTIC
DE TESLING
www.tesling.cat

El Joan és enginyer i s’ha especialitzat en energies renovables. Actualment és el gerent de Tesling, una consultora energètica, i d’Enitec Solar, una empresa que es dedica a l’enginyeria i a la instal·lació de sistemes d’energies renovables. En la seva trajectòria, també hi destaca la seva tasca formativa, tant a estudis reglats (màsters) com a accions formatives, totes vinculades al sector de l’energia solar i la certificació energètica.

Joan, la teva trajectòria sempre ha estat lligada a les energies renovables. En quin moment vas decidir dirigir el teu itinerari formatiu i professional cap a aquest sector?

La meva família sempre s’ha dedicat al món de les instal·lacions, així que des de ben petit he estat vinculat a aquest sector. Quan vaig acabar d’estudiar enginyeria, em vaig voler especialitzar en energia solar tèrmica i vaig estudiar dos postgraus i un màster. Vaig veure ràpidament que el sector de les energies renovables, l’estalvi energètic, l’eficiència, i l’energia en general era un àmbit que m’apassionava de l’enginyeria. Des de llavors estic treballant en aquest meravellós món de l’energia.

Un dels Objectius de l’Agenda 2030, és augmentar substancialment el percentatge de l’energia renovable en el conjunt de fonts d’energia. Anem pel bon camí?

La veritat és que anem pel bon camí, però a un pas molt lent, al final de la cua. El fet important és que tant els governs com la societat estan posant de manifest la importància del medi ambient, del canvi climàtic i de l’ús racional i conscient de l’energia. Per canviar el model energètic d’un país s’ha de treballar políticament de manera transversal, és a dir, hi han de participar tots els sectors (industrial, econòmic, educatiu, social, etc.), i és una cosa que estem començant a fer. I aquesta pressió i voluntat política es tradueix a definir marcs legals favorables en aquesta transició energètica cap a un model energètic descentralit-

zat, democràtic, participatiu, col·laboratiu, renovable, eficient, etc.

“S’han de definir marcs legals favorables a la transició en les energies renovables”

Consideres que creix l’interès per formar-se en el sector d’energies renovables?

És evident que el sector de les energies renovables desperta molt d’interès en la gent jove, ja que és un sector creixent molt apassionant i motivant d’estudiar. A més a més, la gestió de l’energia i les noves tecnologies tindran un paper important en aquesta transició energètica.

Quins perfils professionals et vas trobar a l’aula?

Els alumnes eren instal·ladors de la zona, professionals amb molt de coneixement de les instal·lacions i amb una gran motivació i conscienciació sobre la importància de formar-se en el món de la gestió energètica. La transició social cap a un model energètic de consum →

En Joan a Gàmbia. "Era un projecte sobre energia solar per un poblat que no té llum. Les plaques les van instal·lar dones a través d'un programa de formació d'instal·lació i manteniment de plaques solars".

“

“Per canviar el model energètic cal treballar transversalment”

cada vegada més elèctric (mobilitat elèctrica, climatització elèctrica, ordinadors i noves tecnologies, etc.) fa que qualsevol empresa instal·ladora estigui ben preparada per afrontar amb èxit el futur de les instal·lacions.

Un dels Objectius que s'han proposat és accelerar el desenvolupament de les renovables i assolir un consum final d'energia renovable de com a mínim el 27%, garantint que les fonts renovables aportin com a mínim el 50% de l'electricitat consumida a Catalunya. Entenem que són molts factors per arribar a aquesta fita, però quins prioritziaries?

La Generalitat va desenvolupar les línies de treball per aconseguir la sobirania

energètica l'any 2050, definides al Pacte Nacional per la Transició Energètica. Per assolir aquest objectiu s'ha de treballar en paral·lel en tots els sectors de la societat amb l'eficiència energètica, ja que el fonament de tot això és disminuir el consum d'energia global, millorant l'eficiència energètica de tots els processos i fent que la societat en general prengui consciència de l'ús racional de l'energia. No hem d'oblidar que no necessitem generar més energia, sinó consumir-ne menys. I aquí és on pren importància la formació i l'educació energètica.

El 2030 estarem més a prop d'assolir l'Objectiu de garantir l'accés a una energia assequible, segura, sostenible i moderna per a tothom? Quin paper consideres que té la formació contínua?

La formació és un dels pilars bàsics per al desenvolupament social i econòmic de qualsevol país. La formació contínua és una eina molt important a totes les empreses, ja que permet formar als treba-

lladors i poder estar preparats per afrontar amb èxit els nous reptes dels propers anys. Les instal·lacions i els projectes són cada vegada més complexos, ja que les normatives són cada vegada més exigents i complexes. La formació contínua és un valor afegit a qualsevol empresa i una necessitat imperial per assolir tots els objectius ●

“

“La formació contínua és un valor afegit a qualsevol empresa i una necessitat imperial per assolir tots els objectius”

Lluitem contra l'atur formant professionals

8 TREBALL Digne
I CREIXEMENT
ECONÒMIC

SERSA, SCCL, va néixer a Girona el 1987 com a cooperativa de serveis a les persones. De seguida ens vam adonar que necessitàvem socis amb formació específica d'atenció a les persones. El 1989 vam començar a col·laborar en l'àmbit de la formació ocupacional amb el Departament de Treball. La crisi, a l'àmbit de la inserció d'alumnes, va aparèixer el 2010. El 2013 es va decidir promoure dues cooperatives d'iniciativa social entre els alumnes dels cursos de certificats de professionalitat sociosanitaris. El 2019 cadascuna té més de 40 socis.

Per **Josep Moreno Martin**
President del Consell Rector de SERSA

Instal·lacions de SERSA Formació. A l'esquerra, aula-taller de pràctiques d'atenció socio sanitària, i a la dreta, àrea d'emprenedoria.

Promoure el creixement econòmic sostingut, inclusiu i sostenible, l'ocupació plena i productiva i el treball digne per a tothom, és l'objectiu Número 8 de l'agenda 2030 i a SERSA ens proposem fer la part que ens toca. Aquesta cooperativa ofereix una àmplia cartera de serveis a les persones entre els que destaca la seva divisió formativa: SERSA Formació. Ens dediquem a les tres potes de la formació professional per l'ocupació (FPO): la formació professional per a persones treballadores, la formació professional per a persones desocupades i la formació professional per a empreses. Les joies de la corona són els certificats d'atenció socio sanitària a persones dependents en institucions socials i el certificat d'atenció domiciliària.

La crisi econòmica de finals de la primera dècada del segle XXI, va impactar de forma molt severa en el mercat de treball, i els percentatges d'inserció laboral dels nostres participants, que aleshores rondaven el 50%, van caure en picat. Per això, al 2013, vam promocionar dues cooperatives de treball associat, en règim general i sense fi lucratiu, entre els nostres alumnes, a fi de treballar conjuntament en la seva inserció. Com l'objectiu no era només la inserció, sinó també la seguretat laboral i el treball digne -una de les fites per assolir al 2030- es va facilitar a les alumnes emigrants la seva in-

corporació a les cooperatives. El cooperativisme-relació laboral indefinida-donava aquesta seguretat jurídica, des de l'autogestió democràtica i participativa de totes els/les socis/ sòcies de treball, permeten, alhora, com a empresa, l'accés a subvencions i/o serveis financers.

“Cada persona inserida suposa una satisfacció immensa per nosaltres”

EL COOPERATIVISME COM A EINA D'INSERCIÓ

Els dos primers anys d'aquesta experiència, 2013 i 2014, no varen ser fàcils. No va ser fins que vàrem treballar aspectes fonamentals del projecte emprenedor (una mateixa marca —Grup Cooperatiu SERSA—, un mateix missatge de màrqueting i una voluntat de cooperació total, amb l'aprofitament de sinergies, dels recursos i l'economia d'escala) que el projecte va esdevenir un projecte viable.

La nostra aposta pels participants membres d'aquestes cooperatives és total i els donem suport en tot allò que està a

les nostres mans: els cedim espais d'ús conjunt o mitjans tècnics i formem part dels seus consells rectors com a socis col·laboradors. A finals del 2016, les cooperatives ja tenien més de 20 socis cadascuna, i en dos anys han duplicat el nombre de socis, fins arribar als 40.

Fa aproximadament un any que el nostre nombre de participants inserits, gràcies a la formació i a les pràctiques, torna a ser superior al 67%, tant el Gironès, com a l'Alt Empordà, la Garrotxa i la Selva, especialment en institucions socials (centres de dia i centres residencials per a gent gran). Els alumnes del certificat de professionalitat d'Atenció Socio sanitària a persones en el domicili continuen sent contractats per les mateixes cooperatives i per les empreses del sector.

La realitat del sector socio sanitari i l'exigència normativa de formació respecte dels treballadors i treballadores d'atenció directa a les persones ha tingut un paper important en la formació i inserció d'un important col·lectiu —fonamentalment femení— de les nostres comarques.

El nostre compromís de formació, inserció i treball digne es renova cada cop que programem i impartim un curs i cada persona que finalment inserim suposa una satisfacció immensa per a tot l'equip ●

Més informació a:
www.sersaonline.com

Ocupació i formació professional en l'àmbit de la innovació: un futur desitjable

9 INDÚSTRIA INNOVACIÓ INFRAESTRUCTURES

Arquitectura Genís Planelles és un equip multidisciplinari, format per professionals del món de l'arquitectura, la història, la restauració i el disseny que desenvolupen projectes d'arquitectura, recerca i docència des de l'any 2001.

Per **Mariona Genís i Jordi Planelles**

La investigadora cultural Elisabet Roselló explica, en el laboratori del Centre de Cultura Contemporània de Barcelona, com avui en dia el futur ha deixat d'entendre's com un destí del qual no podem escapar per passar a ser una diversitat d'escenaris: "es tracta d'un horitzó de possibilitats i probabilitats que es va teixint amb les

nostres accions col·lectives" (Roselló, 2017). Pensar en aquests possibles escenaris ha estat un fet constant al llarg de la història. Ja al final de la dècada dels 70, Norman Henchey (Henchley, 1978) va definir quatre categories de futurs: els probables, els plausibles, els possibles i els desitjables. Mentre que els tres primers responen a factors com les esta-

distiques, les casualitats o fins i tot allò més inesperat, el quart, transversal a tots els altres, és el futur que una comunitat desitja que passi.

La innovació comença sempre amb un relat sobre el futur, però parteix necessàriament del present i és en el present on trobem un espai de reptes i oportunitats relacionats amb la formació profes-

Rehabilitació d'un espai industrial per ampliar l'aulari de moda de Bau, Centre Universitari de Disseny. Projecte realitzat amb una cura i sensibilitat especial tenint en compte aspectes vinculats a la sostenibilitat i la innoqüitat dels materials, l'eficiència de les instal·lacions i el respecte i aprofitament del patrimoni industrial i arquitectònic del Poblenou.

sional i l'ocupació en aquest àmbit, que poden ajudar a donar forma a aquest futur desitjable.

En aquest espai de reptes i oportunitats, les directives europees apunten cap a un plantejament urbà més sostenible,¹ entès des d'una mirada global, en què els edificis, a més a més de tenir un alt nivell d'eficiència energètica, han de ser capaços de generar entorns saludables i confortables. La preocupació europea pel canvi climàtic va més enllà, però, de la despesa energètica. L'enfocament ha de ser més ampli.

En el nostre entorn tenim un parc molt extens d'edificis existents, que generen paisatges que tenim en les nostres memòries i als quals ens sentim vinculats,

que tenen un potencial alt de transformació i que hem d'adaptar als requeriments d'estalvi energètic. Aconseguir aquesta transformació és un gran repte i assolir-lo és una gran oportunitat per a la formació i l'ocupació.

En aquest sentit, un dels plantejaments que més encaixen en l'àmbit de la innovació per tal de millorar energèticament el nostre parc d'edificis existents és la rehabilitació bioclimàtica amb criteris de bioconstrucció (Olgay, Frontado, Clavet, 1998). Aquest tipus d'intervenció implica potenciar i incorporar en els edificis existents sistemes actius i passius integrats pel control del confort de l'ambient interior i sistemes per gestionar de manera eficient l'aigua, el sol, el vent, els residus i el sol, tot creant hàbitats sans. Un dels punts forts de la rehabilitació bioclimàtica és que necessita una implicació activa dels habitants dels edificis, cosa que augmenta el vincle comunitari, el disseny participatiu i les relacions amb l'entorn immediat.

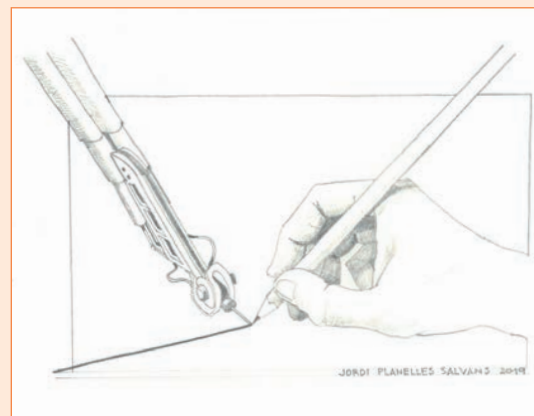
La bioconstrucció, a més a més, intenta afavorir l'ús de productes de proximitat, l'economia circular i la recuperació de tècniques constructives i materials històrics, com la volta de maó de pla o els morters de calç, fet que afavoreix el valor d'aquests sabers i de les persones que els dominen.

Formar els agents que participaran en els processos de transformació energètica basada en la bioconstrucció requereix gestionar la complexitat que suposa el domini de tècniques constructives i sabers tradicionals amb la incorporació constant de tecnologies de mesura, sensors i sistemes de domòtica i la coordinació d'equips transdisciplinaris.

La clau de la gestió d'aquesta complexitat es troba en la capacitat de generar espais formatius i de transició a l'ocupació que deixin de ser llocs on tan sols es transmet coneixement per passar a ser llocs de formació crítica, on es pugui posar en crisi aquest coneixement i, fins i tot, construir-ne de nou ●

Els socis fundadors d'Arquitectura Genís Planelles són Jordi Planelles Salvans i Mariona Genís Vinyals, amb una trajectòria professional basada en l'arquitectura de proximitat, la intervenció i la restauració del patrimoni, els espais i materials saludables, els equipaments públics i l'habitatge. El seu interès per la recerca i la pedagogia els ha vinculat a Bau, Centre Universitari de Disseny de Barcelona, i a la Universitat Politècnica de Catalunya, on són docents en el grau de disseny, el màster d'interiors els màsters de restauració i rehabilitació.

La rehabilitació energètica amb criteris de bioconstrucció ha de sumar el coneixement tecnològic amb sabers tradicionals. Dibuix de Jordi Planelles, 2019

Referències bibliogràfiques

- Henchley, N. "Making Sense of Future Studies". *Alternatives*. 1978
- Olgay, V.; Frontado, J.; Clavet, L. *Arquitectura y clima: manual de diseño bioclimático para arquitectos y urbanistas*. Barcelona: Gustavo Gili, 1998.
- Roselló, E. *Diseño ficción: prototipando futuros deseables* [en línia]. CCCBLAB Investigación e innovación en cultura, 2017. <lab.cccb.org/es/diseño-ficción-prototipando-futuros-deseables/> [Consulta: 20 maig 2019].

Més informació a:

<https://www.agarquitectes.com/>

¹ La Directiva d'eficiència energètica dels edificis (2010/31/EC) fixa com a objectiu la implantació l'any 2020 dels anomenats edificis de consum d'energia quasi nul·la, coneguts com a nZEB (Nearly Zero Energy Buildings).

Saps que ara també pots acreditar
les teves competències professionals
a través del Consorci per a la
Formació Contínua i el Servei Públic
d'Ocupació de Catalunya (SOC)?

**Si tens experiència laboral o formació
desenvolupada per vies no formals però no tens
cap acreditació oficial, visita el nostre web i**

Acredita't!

Per a més informació visiteu el web: conforcat.gencat.cat/ca/fpperlocupacio/acredita/

Pla de Formació de l'Associacionisme i el Voluntariat de Catalunya

10 REDUCCIÓ DE LES
DESIGUALTATS

Formant persones, transformant realitats

El 1994, el Govern, en diàleg amb el sector, va impulsar el Pla de formació del voluntariat de Catalunya (PFVC). El Pla plasma el compromís amb les polítiques de foment del voluntariat, especialment amb la formació, i aposta pel coneixement com a element capital per a la transformació de les persones voluntàries i per a la qualitat de la seva intervenció.

Per **Direcció General d'Acció Cívica i Comunitària (DGACC)**

PFVC, ENTITATS I ESCOLES

El PFVC constitueix un programa formatiu adreçat al voluntariat de qualsevol àmbit d'intervenció, amb la participació d'escoles i entitats de formació amb experiència reconeguda.

A més a més, el Pla exemplifica un treball col·laboratiu de naturalesa públicoprivada entre el sector associatiu i l'administració pública, que reconeix les

entitats i les escoles de formació de voluntariat per donar resposta a les necessitats formatives del sector.

La diversitat de cursos i temàtiques que ofereix el Pla representa una bona base i un bon recurs per a les entitats de voluntariat i associacions a l'hora d'elaborar el seu pla de formació.

Des de l'estiu de l'any 2015 i per mitjà de la Llei 25/2015, del voluntariat i foment

de l'associacionisme, es reconeix el Pla com un instrument necessari per desenvolupar aquestes polítiques públiques, i defineix el Pla de formació de l'associacionisme i el voluntariat de Catalunya (PFVC) com un programa estable de suport permanent a la formació de les persones voluntàries i la dels responsables de la dinàmica associativa, impartida per entitats sense ànim de lucre.

AULA VIRTUAL

Per fer possible l'accés a la formació a distància i atendre els criteris de conciliació horària de la vida associativa, el Pla disposa d'una [aula virtual](#), que es va posar en marxa l'any 2012. El portal recull tots els cursos en línia de l'oferta formativa de l'associacionisme i el voluntariat.

25è ANIVERSARI PFAVC

Enguany, el Pla celebra el seu 25è aniversari. Al llarg d'aquests 25 anys, el Pla s'ha anat adaptant a les circumstàncies, a l'evolució del sector i als canvis socials. Des dels seus inicis, han passat pel Pla més de 70.000 alumnes, s'han impartit més de 3.500 cursos i ha estat present en més de 260 poblacions d'arreu de Catalunya.

RECONeixEMENT COMPETENCIAL DE LES PERSONES VOLUNTÀRIES

El mes de febrer, el Departament de Treball, Afers Socials i Famílies i el Departament d'Educació van signar un acord institucional que té com a finalitat, d'una banda, que l'oferta formativa del PFAVC estigui alineada amb la formació per competències, i de l'altra, facilitar que l'experiència adquirida per les persones voluntàries i certificada per les entitats, pugui ser vàlida en els processos d'acreditació de competències. L'objectiu final és, per tant, transformar el PFAVC i que la seva oferta formativa estigui construïda en clau de competències.

GESTIÓ DEL CONEIXEMENT

Per al govern és fonamental que la transmissió del coneixement vingui a través del tercer sector i també que el voluntariat que ha superat satisfactòriament la formació rebí el reconeixement pel seu compromís transformador a través de la formació ●

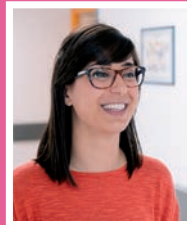
QUINA ÉS LA IMPORTÀNCIA DE LA FORMACIÓ EN EL VOLUNTARIAT?

Dues participants a la campanya "Connecta't al voluntariat" ens donen la seva visió.

*Anna Morales,
voluntària a
SETEM
Catalunya.*

"Crec que és bàsica la formació, per poder desaprendre conceptes que la societat ens ha posat i poder cal anar més a les arrels culturals nostres per entendre més com actuem i per què actuem..."

*Laia Llopart,
voluntària
a l'Associació
de Cardiopaties
Congènites de
Catalunya.*

"Perquè, si algú es vol fer voluntari, penso que primerament és important explicar-li què vol dir ser voluntari, explicar què implica donar una part de tu, dels teus sentiments, una part del teu temps".

VOLUNTARIAT I PERSONES FORMADORES

*Nasi Muncunill,
docent de l'entitat CAE,
Formació i Serveis
Socioculturals*

"Els cursos de gestió associativa del PFAVC donen resposta a una necessitat real: formar les persones voluntàries que assumeixen tasques d'organització i gestió dins de l'entitat i capacitar-les per millorar-ne la qualitat i l'eficàcia" afirma Nasi Muncunill. També explica aquesta vivència amb un alumne seu: "al cap de poques setmanes d'haver participat en un taller d'elaboració de memòries ens va enviar la nova memòria anual de la seva entitat, que incorporava bona part dels elements i de les recomanacions que havíem treballat en el taller".

Més informació a:
<https://voluntariat.gencat.cat>

Foment Formació

Pràctiques professionals: aprenent treballant

PATRICIA MONTSERRAT

DIRECTORA DE FOMENT FORMACIÓ

@fomentformacio

Pedagoga especialitzada en direcció de centres i graduada del Programa de desenvolupament directiu de l'IESE.

Fa més de 17 anys que gestiona plans formatius i des del 2017 és la Directora de Foment Formació, aposta per la transformació constant del centre per a que segueixi sent un centre de referència i de qualitat en la formació professional per a l'ocupació de Catalunya.

Foment Formació fa més de 40 anys que és el centre de formació de Foment del Treball Nacional. És un centre especialista que promou un sistema de formació al llarg de la vida, que té l'objectiu de millorar la competitivitat de les empreses i de definir estratègies en l'àmbit formatiu que millorin i actualitzin les competències professionals de les persones, adaptant programes i serveis a les necessitats de les empreses.

Per Patricia Montserrat

REGENERANT LES CIUTATS

L'Agenda 2030 suposa la consolidació a l'escena internacional d'una mirada preocupada pel futur del nostre planeta i per la construcció d'un món sostenible, tant en termes de justícia social com de respecte mediambiental. Una de les seves fites és reduir l'impacte ambiental negatiu per càpita de les ciutats, amb especial atenció a la qualitat de l'aire, així com a la gestió dels residus municipals i d'altres tipus. Barcelona no és aliena als problemes derivats de la contaminació, ja sigui ambiental, sonora o bé lumínica i disposa des de fa temps d'una àmplia xarxa de sensors de tota mena distribuïts per tota la ciutat per mesurar i controlar els nivells de contaminació.

CP DE DESENVOLUPAMENT D'APLICACIONS

En aquest sentit, la nostra entitat ha apostat, des dels inicis, pels certificats

de professionalitat i, concretament, pel desenvolupament d'aplicacions amb tecnologia web, per l'àmplia diversitat de competències que pot adquirir l'alumne. En una de les edicions del mòdul de pràctiques, els alumnes van poder treballar en un projecte innovador i engrescador pel qual aposta el centre de formació. Per a aquest projecte, vam comptar amb la col·laboració de Sinesia IT Solutions, una empresa amb una gran experiència al sector i amb qui ens uneix una relació de més de 15 anys fent formació tecnològica.

L'objectiu del projecte era testejar la tecnologia *Front End React*, que és la base de projectes d'àmbits com les ciutats intel·ligents (*smart cities*) o la indústria 4.0, que han obert una porta al futur de les tecnologies i a l'impacte que tenen sobre els individus i les seves societats. Entre les moltes possibilitats que ofereixen aquestes noves eines tecnològiques,

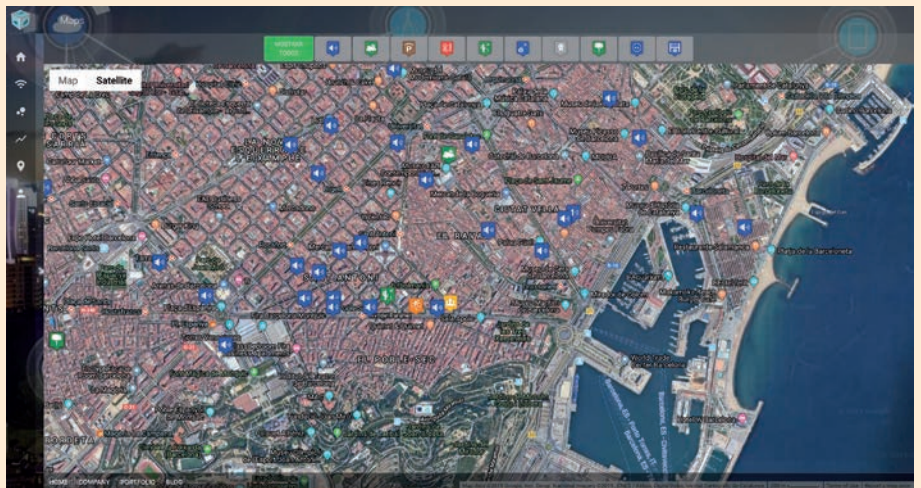
hi ha la de controlar de manera molt més precisa indicadors vinculats al medi ambient o la qualitat de la vida urbana. Al projecte es va treballar amb *ReactJS* o *React* perquè és una eina de codi obert, dissenyada per crear interfícies d'usuari, amb l'objectiu de facilitar el desenvolupament d'aplicacions en una sola pàgina, perquè permet rapidesa, simplicitat i escalabilitat, i crear aplicacions web utilitzant dades en temps real sense haver de recarregar la pàgina.

Aquesta tecnologia, utilitzada per gegants com Facebook i Instagram i també per la comunitat de desenvolupadors de programari lliure, no formava part del programa del certificat de professionalitat, però els alumnes van mostrar una gran capacitat d'aprenentatge i adaptació al nou entorn de treball (*framework*) de desenvolupament web.

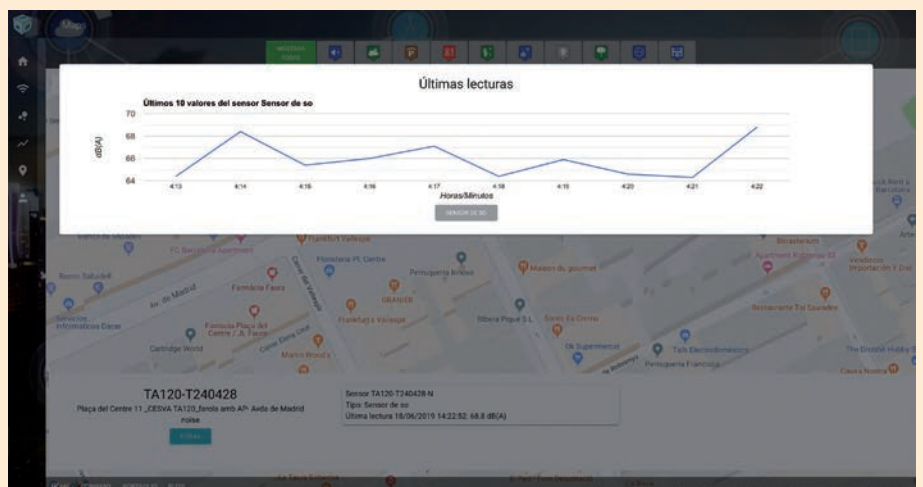
Sentilo és una plataforma de sensors i actuadors de codi obert dissenyada per adaptar-se a l'arquitectura Smart City de qualsevol ciutat que busqui obertura i interoperabilitat fàcil. La plataforma ha estat patrocinada per l'Ajuntament de Barcelona, a través de l'Institut Municipal d'Informàtica (IMI), com a part d'un projecte iniciat el novembre del 2011, concebut per definir l'estratègia i les accions necessàries per assolir el posicionament global de Barcelona com a referència en el camp de les ciutats intel·ligents.

Avui en dia, Sentilo està construït per una comunitat activa de diverses ciutats i companyies, que l'utilitzen i hi donen suport perquè creuen que l'ús d'estàndards oberts i programari lliure és la primera decisió que ha de prendre qualsevol ciutat intel·ligent. Els alumnes de pràctiques també es van adaptar ràpidament al desenvolupament d'aquesta plataforma, que utilitzen moltes grans empreses.

Els alumnes van crear un projecte molt realista en què es pretenia demostrar —i es va acabar fent— la utilitat de *React* per a aquest tipus de projectes. En aquest cas, ho van enfocar a la informació dels sensors meteorològics que ja disposa la ciutat, com la temperatura, la

Visió dels diferents sensors actius a la ciutat de Barcelona des de la plataforma Sentilo.

Lectura a temps real d'un dels sensors de la plataforma Sentilo.

humitat ambiental, la velocitat i la direcció del vent. Van recopilar tota la informació i la van concentrar per poder-la visualitzar en una única plataforma.

APRENDRE SOBRE LA MARXA

La resposta de l'equip de pràctiques va ser excel·lent i en el desenvolupament pilot van aportar moltes idees, que posteriorment han estat de gran utilitat en els desenvolupaments finals dels projectes a clients del Grup.

Tant Gabriel Monreal, director de projectes de transformació digital del Grup Zemsania, com Gaspar Bancells, director de Sinensia IT Solutions, han mostrat la seva satisfacció amb el desenvolupament d'aquest projecte de pràctiques per l'adaptabilitat que van tenir els alumnes a nous codis de programació i

per la visió realista que troben els alumnes després de l'etapa de formació.

Des de Foment Formació, agraïm que els alumnes del certificat de professionalitat poguessin treballar en aquest projecte innovador, que durant la formació rebessin eines i recursos per poder treballar en nous codis que no havien treballat durant la formació, una situació molt habitual en el món laboral, i felicitem tots els alumnes que van col·laborar en aquest projecte tan engrescador, la seva proactivitat i ganes de fer, sense tenir, a priori, els coneixements de la programació i de la plataforma detallada en els requisits del projecte ●

Més informació a:

www.fomentformacio.com/formacion/cursos-subsuencionados

12 CONSUM
I PRODUCCIÓ
RESPONSABLES

La formació universitària en sostenibilitat

L'Institut Universitari de Recerca en Ciència i Tecnologies de la Sostenibilitat University Research Institute for Sustainability Science and Technology (ISST-UPC) es dedica a la promoció i la realització de recerca en sostenibilitat. La seva missió és generar les eines tècniques i conceptuals necessàries per ajudar a transformar el nostre model productiu vers la sostenibilitat i, en aquesta direcció, col·laborar en la tasca de la UPC de suport científic i tècnic al progrés social, cultural i econòmic de la societat.

Per **Míriam Villares**

MÍRIAM VILLARES
 CATEDRÀTICA D'ESCOLA
 UNIVERSITÀRIA A
 LA UNIVERSITAT
 POLITÈCNICA DE
 CATALUNYA

Imparteix classes d'urbanisme i sistemes territorials, d'impactes socials de les obres públiques a l'ETS d'Enginyers de Camins, Canals i Ports de Barcelona, i de ciències socials al màster universitari en Ciència i Tecnologia de la Sostenibilitat. És investigadora del Laboratori d'Estudis Socials de l'Enginyeria Civil (LE-SEC-UPC) i actualment és secretària de l'Institut Universitari de Recerca en Ciència i Tecnologies de la Sostenibilitat (ISST-UPC).

La propera tardor se celebrarà a Barcelona el Congrés Internacional 19th European Roundtable on Sustainable Consumption and Production – Circular Europe for Sustainability: Design, Production and Consumption (ERSCP19). L'esdeveniment tindrà lloc a la UPC del 15 al 18 d'octubre de 2019. Aquest Congrés està organitzat per ISST-UPC i, en el seu contingut i format, està del tot compromès amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible de les Nacions Unides. Els elements principals són:

- Consum sostenible.
- Economia circular.
- Indústria i empresa sostenible.
- Educació en la sostenibilitat.

Tancar el cercle de l'economia circular és un repte fonamental per assolir els Objectius de Desenvolupament Sostenible

(ODS) per al 2030 i, en particular, l'objectiu 12: garantir modalitats de producció i consum sostenibles, configura el nucli del Congrés. Es posa l'èmfasi en el disseny de models sostenibles i en les trajectòries per assolir-los: la transversalitat, la transdisciplinarietat, la innovació i la política.

No en va, en el si de la Universitat Politècnica de Catalunya UPC, l'ISST es dedica a la docència, recerca i promoció en sostenibilitat. La seva missió és generar les eines tecnològiques i conceptuals necessàries per transformar el model productiu cap a la sostenibilitat i col·laborar en la tasca de suport científic i tècnic al progrés ambiental, social, cultural i econòmic de la societat. Els objectius de l'Institut són:

- Enfortir els programes formatius de postgrau: màster i doctorat en sostenibilitat des de la recerca i fer que reverteixi en la resta de programes de la Universitat.
- Obrir l'activitat de recerca en sostenibilitat tants investigadors com sigui possible.
- Divulgar el debat dels resultats de la recerca tant entre la comunitat universitària com en la resta de societat.
- Interactuar amb la societat i donar suport a les demandes cíviques per promoure el progrés cap a models de desenvolupament més sostenibles.

Els principals camps d'actuació estan orientats en els àmbits competencials propis de l'enginyeria, les ciències i l'arquitectura. Les àrees de recerca, formació i transferència són: modelització ambiental, gestió de residus, avaluació de l'impacte ambiental, sistemes de gestió ambiental (aigua, sòls, soroll), ecologia urbana i urbanisme sostenible, governança, participació i impactes socials i educació en sostenibilitat.

Des de l'Institut es coordina el màster universitari en Ciència i Tecnologia de la Sostenibilitat, un programa acadèmic totalment compromès amb els ODS, que proporciona una formació per comprendre les interaccions entre societat, eco-

Contribuint a revegetalitzar la ciutat.

nomia i medi ambient i desenvolupa opcions i tendències científicotècniques que permeten abordar els principals reptes de la sostenibilitat.

Les mirades des d'aquest ensenyament posen el focus en l'àmbit local per entendre el món, l'aprenentatge col·laboratiu, la recerca aplicada multidisciplinària i transdisciplinària. Tot això s'aconsegueix perquè el màster compta amb una bona amalgama de professorat provinent de vuit escoles de la UPC.

Atrau principalment graduats recents, però també professionals que volen incorporar el prisma de la sostenibilitat a la seva experiència laboral. S'orienta vers l'obtenció de perfils i sortides professionals relacionades amb el disseny i la gestió de processos i projectes, la gestió, la consultoria i l'enginyeria socioambiental, i la formulació i avaluació de polítiques i estratègies sostenibles. La tasca dels titulats es pot desenvolupar en institucions públiques o privades, ONGs, empreses i organitzacions relacionades amb el territori, el medi ambient i producció sostenible. Així mateix, capacita per iniciar-se en la recerca acadèmica, i així s'enllaça amb el programa de doctorat en Sostenibilitat UPC, que és un dels programes més concorreguts de la nostra Universitat; al seu entorn s'hi vincula professorat de 17 grups de recerca.

L'ISST-UPC està dirigit per Jordi Segalàs, doctor en enginyeria industrial i professor de disseny sostenible; Martí Rosas, subdirector i cap d'estudis, doctor en enginyeria industrial, i Míriam Villares ●

Més informació a:
<https://is.upc.edu>

“Vull fer un canvi i reinventar-me professionalment”

L'Héctor es colombià i porta vint anys a Barcelona. És arquitecte de formació i després d'uns anys dedicant-se a l'hostaleria va decidir fer un canvi a la seva trajectòria professional. Amb l'ajuda dels orientadors del centre de formació XALOC va decidir-se pel certificat de professionalitat de Muntatge i Manteniment d'Instal·lacions Frigorífiques per les possibilitats i està molt content amb la seva decisió.

Per M. Elena Palacios i Álvaro Serrano Sol

Héctor Acosta
Arquitecte i hosteler

Héctor, ens agrada començar amb una breu presentació de l'entrevistat. Ens podries resumir el teu itinerari vital, professional i formatiu?

Vaig néixer a Bogotà (Colòmbia) fa 51 anys. Allà vaig estudiar arquitectura. Fa 20 anys, el novembre de 1999, vaig arribar a Espanya amb la idea de continuar la meua carrera, però no va ser tan fàcil com m'imaginava. A les dificultats de convalidació acadèmica, s'hi afegia el meu desconeixement del català. En aquella època em van oferir entrar al sector de l'hostaleria com a soci d'un negoci, i la meua idea inicial de seguir la

meua carrera com a arquitecte es va anar ajornant. M'hi vaig estar 16 anys, a l'hostaleria. La meua professió d'origen es va quedar a un costat, però vaig tenir l'oportunitat d'aprendre i exercir una altra professió, que m'ha ensenyat moltes coses i m'ha enriquit personalment i professionalment. Vaig aprendre gairebé tot el que sé d'un company, que tristament ja no està entre nosaltres, però també vaig fer formació contínua en aquells anys. Recordo especialment un curs de gestió econòmica de restaurants i un altre de barista i cocteler al Global Professional Institute de Barcelona, i també un de tallador de pernil a una es-

cola de Jaén. Aquests certificats els vaig treure a poc a poc, gràcies al suport del meu company i amb esforç i voluntat. Ara vull fer un canvi a la meua vida i reinventar-me professionalment.

Després d'una primera reinvençió professional en el sector de l'hostaleria, ara et proposes canviar de sector de nou?

Bé, l'important és que cada dia s'aprèn de tot una mica, però sí. Avui dia a l'hostaleria, si no és cap, la persona està molt denigrada. Què vull dir amb això? Que pateixes molt com a empleat, i ets percebut com un servent. Per això m'he volgut rein-

ventar professionalment una altra vegada, en un altre sector. A part del que comentava abans sobre l'ambient de treball, hi ha una qüestió pràctica. Un té una edat, i una família, i els horaris de l'hostaleria són molt durs. El sector de les instal·lacions i el manteniment d'equips frigorífics necessita molta gent amb estudis certificats i permís de conduir i em va semblar una bona idea intentar-ho.

Quina relació has tingut, en les dues dècades que fa que vius a Catalunya, amb la formació per a l'ocupació? I com et vas decidir pel certificat que estàs cursant?

Com comentava abans, jo ja havia fet cursos de formació contínua en el passat. En aquella època vaig realitzar els cursos a suggeriment de les empreses proveïdores, que els oferien. Alguns eren de pagament i d'altres no. La majoria es realitzaven en horari laboral, la qual cosa era molt pràctic per a la conciliació de la vida familiar.

En aquesta ocasió va ser diferent. Com que volia fer un gir a la meua carrera professional, vaig buscar algunes alternatives. El meu fill estudia a Xaloc, un gran centre de formació amb una oferta molt àmplia des de la guarderia fins als cicles de formació professional, i com que tenia molt bones referències em vaig apropar a preguntar. Alguns pares de l'escola del meu fill em van explicar les seves experiències en cursos de formació contínua al centre, i això va acabar de convèncer-me. Em vaig apropar un dia a les oficines i amb l'ajuda d'un orientador vam veure clar que aquest certificat era el que s'ajustava més bé al meu perfil.

Aquest és el teu primer certificat de professionalitat?

Sí. Abans havia fet cursos solts, però mai un certificat de professionalitat.

Aquest número d'Informa't està dedicat a l'Agenda 2030, una estratègia global aprovada per les Nacions Unides per al

desenvolupament sostenible del planeta. Ens hem interessat en la teua experiència perquè una de les grans problemàtiques del planeta és la sostenibilitat del consum elèctric i la degradació del medi ambient.

Quines aportacions a la sostenibilitat fa el certificat que estàs cursant?

A classe es posa molt l'accent en la necessitat d'apostar per refrigerants alternatius que tinguin menys impacte ambiental, com els refrigerants inorgànics i de nova generació, els anomenats HFO. Les primeres generacions de gasos refrigerants eren els clorofluorocarbonis, uns compostos amb base sense el carboni i que contenien hidrogen. Aquests hidrògens van ser substituïts gradualment per molècules de clor, que provoquen la destrucció de la capa d'ozó i l'escalfament global, ja que contenen els anomenats gasos amb efecte d'hivernacle.

La segona generació d'hidroclorofluorocarbonis (HCFC), com que tenen hidrogen, va reduir les molècules de clor, i per tant era menys nociva per a la capa d'ozó. Tot i això, eren productes perillosos, perquè en cas de fugues emetien gasos amb efecte d'hivernacle.

La tercera generació elimina del tot els àtoms de clor, i soluciona l'impacte sobre la capa d'ozó. Són els denominats hidrofluorocarbonis (HFC). Però aquesta generació continua provocant l'escalfament del planeta. S'està treballant en la quarta generació, que juntament amb els refrigerants inorgànics, sigui encara menys nociva per a l'escalfament global. Aquesta nova generació de gasos refrigerants, les hidrofluoroolefines (HFO), que s'utilitzen de forma independent o barrejades amb els HFC, semblen una bona alternativa, tot i que no definitiva. Tots els gasos estan sent sotmesos a rigoroses restriccions respecte a les emissions en la seva utilització a la maquinària nova.

La manera més directa i significativa de treballar aquesta problemàtica al curs és ser conscients que l'objectiu és "0

emissions a l'atmosfera". L'única manera d'assolir aquest objectiu és ser molt estrictes amb les proves d'estanqueïtat i fer un control de fugues periòdic. Les pràctiques les realitzem amb HFC. La idea és implantar nous equips amb les noves generacions de refrigerants. Aquesta nova implantació en maquinària ha de guiar-se per tres factors:

- No ser nocius a la capa d'ozó: que el potencial d'esgotament de la capa d'ozó (PAO) sigui igual 0.
- No contribuir a l'escalfament global: que el potencial d'escalfament atmosfèric (PCA) sigui el més baix possible.
- Un PCA el més baix possible i alhora eficiència energètica.

Tens pensat algun itinerari formatiu quan acabis el certificat?

Sí. He vist que hi ha un altre certificat relacionat amb aquest i que em sembla molt interessant: el carnet de manipulació de gasos refrigerants. L'ideal és seguir estudiant, i poder fer el certificat de professionalitat de nivell 3 per estar a l'avantguarda en temes de refrigeració. Sé que el nivell 3 és difícil, però estaré atent per estar informat i així poder fer-lo.

Quin futur professional tens al cap? On et veus d'aquí a 5 anys?

Bé, és una mica complex, però em veig treballant en una bona empresa del sector en la qual pugui adquirir més coneixements i treballar de la manera més professional possible. I, per què no?, un dia tenir la meua pròpia empresa de manteniment i instal·lacions frigorífiques ●

14 VIDA SUBMARINA

Vida submarina: coneixement, sensibilització i actuació

La Fundació CRAM és una entitat privada sense ànim de lucre, dedicada a la protecció del medi marí i de les espècies que l'habiten. Disposem d'un centre de recuperació punter i un equip tècnic i humà preparat especialment per a l'assistència a espècies marines i comptem amb el Vell Marí, un dels pocs velers científics dedicats a l'exploració del medi marí.

Per **Elena Boadas**
Fundació CRAM

L'Objectiu de Desenvolupament Sostenible 14 (ODS 14) de les Nacions Unides fa referència a la vida submarina, concretament es defineix com a: "Conservar i utilitzar de forma sostenible els oceans, mars i recursos marins per al desenvolupament sostenible."

Aquest objectiu neix de la preocupació de l'impacte humà sobre els oceans. Els mars i oceans cobreixen tres quartes parts de la superfície terrestre i contenen el 97% de l'aigua del planeta. D'uns quants anys ençà, la relació de les perso-

nes amb aquest medi ha fet incrementar les principals amenaces per a la conservació d'aquest medi. La contaminació dels mars i oceans, sobretot deguda als residus com els plàstics i els microplàstics; l'acidificació dels oceans; la sobreexplotació pesquera i la pèrdua d'hàbitat, són les principals preocupacions. Davant d'aquesta situació, l'agenda 2030 de les Nacions Unides es marca 7 reptes en aquest ODS 14, associats a reduir aquestes amenaces.

Un dels projectes que treballa per la conservació de la vida marina des de l'any 1994 és la Fundació per a la Conservació i Recuperació d'Animals Marins (CRAM). El CRAM és una fundació privada que treballa en conveni amb la Generalitat de Catalunya, i té el compromís de la protecció del medi marí i de les espècies marines amenaçades. Des del 2011, el centre de la Fundació està situat al Prat del Llobregat. El CRAM dedica els seus esforços a: l'assistència clínica i rescat, la investigació i conservació, i l'educació i sensibilització. Pel que fa a l'assistència clínica, el CRAM realitza tant el rescat com l'assistència veterinària d'animals marins amenaçats i, un cop es valora que l'animal està recuperat, es reintrodueix. Els animals assistits són: tortugues babaua (*Caretta caretta*), cetacis (dofins i balenes), aus marines i alguns taurons. Pel que fa a la investigació, s'han treballat diversos projectes en col·laboració amb grups d'investigació sobre: la pèrdua d'hàbitat, la interacció pesquera i el canvi climàtic. I, pel que fa a la línia d'educació i sensibilització, es contribueix a la corresponsabilitat de la ciutadania vers la conservació del medi marí, a través de propostes d'activitats i projectes formatius.

AULACRAM: EL NOSTRE PROJECTE FORMATIU

El projecte educatiu i formatiu de la Fundació s'anomena AULACRAM. Es va replantejar el 2013, amb el compromís de reforçar el treball vers la conservació, ateses les amenaces que afecten els pa-

cients del CRAM: tortugues que han ingerit plàstics, tovallolletes, bastonets per a les orelles, o bé que han tingut alguna interacció amb el sector pesquer (pesca accidental, xarxes fantasma), així com de donar suport als estudis d'investigació que alerten de l'estat de les espècies marines.

“Tenim el compromís de la protecció del medi marí i de les espècies marines amenaçades”

El projecte formatiu s'estructura en tres eixos: coneixement, sensibilització i actuació. D'aquesta manera, s'afavoreix l'adquisició de continguts, la sensibilització —ja que tothom forma part de la solució del problema— i l'actuació, aquesta cerca d'iniciatives que es fan, i que suggereixen al ciutadà canvis que pot implementar per a la sostenibilitat. El pla de formació s'estructura en cursos que contribueixen a aquests tres eixos. Alguns dels cursos són sobre cetacis, tortugues marines, taurons i rajades o bé, sobre ecosistemes marins, tots ells des de la vessant biològica, clínica i de conservació. Aquestes formacions estan orientades a estudiants universitaris i apassionats de la vida marina; els docents són investigadors i investigadores amb bones habilitats comunicatives. Ofereixen crèdits convalidables amb algunes universitats. D'altra banda, també es fan formacions adreçades a docents perquè puguin introduir la conservació marina a les seves aules, com també a voluntaris del CRAM.

En definitiva, les accions locals que es fan des de la Fundació CRAM, que actua

ELENA BOADAS
DIRECTORA DE L'ÀREA D'EDUCACIÓ I FORMACIÓ DE LA FUNDACIÓ PER A LA CONSERVACIÓ I RECUPERACIÓ D'ANIMALS MARINS (CRAM)

Biòloga i mestre, especialitzada en l'educació científica en l'àmbit formal i no formal. Des de fa més de 20 anys dirigeix projectes educatius en centres de ciència, aprofitant a la ciutadania els coneixements científics. Combina la seva tasca professional amb la formació inicial i permanent de professorat, com a professora associada de la URL. Des del 2013 dirigeix el projecte educatiu de la Fundació CRAM.

Visita formativa a les instal·lacions del CRAM.

sobre el litoral català, es poden considerar una aportació al benestar global del medi marí i als reptes de l'ODS 14 ●

Més informació a:

www.cram.org
<https://www.linkedin.com/in/elena-boadas-mir-86b75643>

La contribució de les escoles agràries a la sostenibilitat del territori i del món rural

El Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació disposa una xarxa de catorze escoles agràries distribuïdes per tot el territori de Catalunya, que tenen l'objectiu de professionalitzar les persones que es dediquen o es volen dedicar al sector agrari, ramader, forestal, agroalimentari o d'altres activitats productives lligades al món rural.

Per

Ricard González Simón

Enginyer tècnic agrícola i supervisor de les escoles agràries del Servei de Formació Agrària (SFA)

Olga Martínez Álvarez

Doctora en Pedagogia, responsable de formació del SFA

Com no podia ser d'una altra manera, el Departament està plenament conscienciat de la problemàtica mediambiental, i per això té diversos objectius i línies de treball iniciades en aquest sentit. Les escoles agràries contribueixen, des de la seva funció informativa i formativa, a difondre el missatge de la necessitat de la mirada ambientalista en els processos productius, fent un ús racional dels recursos, minimitzant l'impacte mediambiental de la producció i transformant sense destruir per mantenir millor l'espai en què vivim.

L'Objectiu 15 de l'Agenda 2030 parla de "gestionar els boscos de manera sostenible, combatre la desertificació, aturar i revertir la degradació del sòl, i aturar la pèrdua de la biodiversitat". Traduït això al nostre àmbit d'actuació de les escoles agràries, ens trobem amb els reptes del consum d'aigua, la contaminació de sòls i la seva degradació i, d'altra banda, la conservació dels boscos i la seva gestió. En els cicles formatius de les nostres escoles agràries s'està treballant l'adaptació dels currículums i la introducció d'aquestes temàtiques. Però és en la formació contínua des d'on podem treballar d'una manera més dinàmica, dissenyant cursos a mesura que sorgeixen les necessitats, o a mesura que es vagin fent avenços tècnics o es comprovi la utilitat de determinades pràctiques pel seu impacte positiu mediambiental i productiu.

LA LLUITA CONTRA LA DESERTIFICACIÓ I PER MANTENIR EL SÒL

Els problemes que pateix el sòl per una mala gestió són molts. Alguns, de molt coneguts, són la contaminació en si mateixa, i d'altres, no menys problemàtics, són la progressiva desertificació i el seu empobriment quant a nutrients per als cultius i les plantes en general.

Les dejeccions ramaderes són un problema majúscul, i és per això que a Europa ja s'està legislant des de fa anys per posar ordre en la forma, quantitat i manera en què es poden realitzar i gestionar els resi-

Tractor llaurant.

dues generats pels animals. A Catalunya, per exemple, les granges de porcs són un dels punts febles, atès que anualment generen material molt contaminant que, si no es gestiona bé, degrada les terres i, sobretot, els aqüífers subterranis.

“Deixar créixer sense cap control els boscos és la pitjor política mediambiental”

Atès que aquest és un problema de gran magnitud, en els cursos de temàtica ramadera que impartim s'hi parla del tractament dels residus ramaders, perquè és una qüestió que no es pot improvisar i que cal tenir ben planificada des de l'inici de la creació de l'explotació ramadera. També oferim cursos centrats exclusivament en aquesta matèria, que es poden realitzar de forma presencial o a distància a través de la nostra aula virtual (www.ruralcat.net).

Però el problema dels sòls va més enllà de les dejeccions. Per això disposem d'un

curs genèric de 63 hores, que també es pot realitzar de forma presencial o a distància, on s'aborda el coneixement del sòl, la seva composició i característiques, les seves problemàtiques i la forma d'encarar-les o evitar-les. Atès que són coneixements essencials, el considerem un curs indispensable per als joves que volen incorporar-se com a empresaris al món agrari a través dels ajuts europeus. Des de les escoles agràries també oferim cursos presencials per a la recuperació de sòls, per aprendre a fer anàlisis del terreny mitjançant cromatografies, i amb plantes bioindicadores. Són cursos que tenen una gran acceptació entre els professionals, atès que són molt pràctics, les tecnologies que es presenten suposen poca inversió econòmica i indiscutibles avantatges per a qui les aplica i, com a colofó, fan més sostenibles les explotacions agràries i ramaderes.

LA GESTIÓ FORESTAL I DELS ECOSISTEMES MUNTANYOSOS

Una altra de les àrees formatives de les escoles agràries, vinculades amb l'objectiu 15 de l'Agenda 2030, està relacionada amb el que es fa amb els boscos i els espais de muntanya. Aquí el missatge està molt clar: deixar créixer sense cap control els boscos és la pitjor política mediambiental. Tallar un arbre és tan bo per al medi ambient com plantar-ne un, →

però cal saber com fer-ho, quan, i amb quines eines o metodologies. El bosc com a espai inviolable és un concepte superat per tots els estudis científics; aquí encara ens falta pedagogia per fer aquest missatge extensiu socialment.

Quines accions són les més innovadores i beneficioses per als ecosistemes muntanyosos? Entre d'altres, tornar a la utilització de ramats per a la neteja de boscos. Alguns dels nostres cursos, vinculats a la ramaderia extensiva, en fan referència. També en aquesta línia treballa l'Escola de Pastors, que està recuperant vells oficis d'un valor incalculable, i s'està experimentant amb els anomenats *espais test*, que permeten als que s'inicien com a empresaris agraris fer una prova real de l'activitat per disminuir el nombre d'empreses fallides.

També estem impulsant una línia de cursos vinculats amb la utilització i l'aprofitament de recursos del bosc: disposem d'un extens programa de formació en apicultura, i d'altres sobre pelador de suro, micologia, transformació de productes del bosc, etc., i també impartim cursos per a la gestió de la caça (sanitat i higiene de la carn silvestre de caça, captura en viu d'espècies depredadores, etc.).

No hi falten tampoc cursos d'utilització d'eines, com la serra mecànica; parlar de sostenibilitat no vol dir renunciar als avenços tecnològics ni a les eines més modernes, vol dir fer-ne un millor ús, pel bé del medi ambient i per a la seguretat del treballador. Per això, des de les escoles agràries és possible preparar-se per obtenir el carnet europeu de tècnic en motoserra. També, parlant de noves tecnologies, disposem de cursos sobre instruments molt útils per a l'anàlisi de la coberta vegetal (Sentinel, QGIS), que ajuden en la planificació i la gestió dels boscos.

Finalment, cal esmentar les accions formatives per a guies dels parcs naturals. I és que, per protegir el bosc, no només calen bons professionals: també necessitem que els visitants, i la ciutadania en general, aprenguin a cuidar-lo, estimar-lo i preservar-lo.

L'ÚS RACIONAL DE L'AIGUA

Atès que l'aigua és un bé escàs, cal fer-ne un ús racional en els cultius, i amb aquesta finalitat va néixer l'Oficina del Regant, ubicada en una de les nostres escoles agràries. L'Oficina es dedica fonamentalment a organitzar cursos i jornades sobre reg en diversos formats (presencial, a distància) i a oferir, gratuïtament, recomanacions setmanals de reg per a zones, cultius i tipus de sòls.

REPTES DE FUTUR DE LES ESCOLES AGRÀRIES EN MATÈRIA DE SOSTENIBILITAT

A banda dels cursos que hem comentat, oferim un curs presencial i a distància sobre "sensibilitat mediambiental", que preveu globalment els diferents reptes del sector i que pretén el que el seu nom indica: informar de la necessitat dels canvis en les formes de produir, en la gestió dels residus, i en l'ús dels recursos. També es treballen temes com les energies renovables, que permeten una més gran autonomia energètica, i s'expliquen tècniques de bioconstrucció, més sostenibles i respectuoses amb l'entorn.

Des de les escoles agràries encara hi ha molta feina per fer, com incrementar les formacions tècniques que treballin en metodologies o tecnologies més sostenibles, i arribar als empresaris i productors menys sensibilitzats, o als que tenen més inèrcies en les formes de produir i comercialitzar.

També tenim importants reptes interns, com adoptar formes més sostenibles en la gestió dels nostres propis edificis i finques, i en la gestió dels menjadors escolars de les nostres escoles. Volem disposar a curt termini d'un manual de bones pràctiques que guiï el funcionament dels nostres centres i, a mitjà termini, volem acreditar-nos segons la ISO mediambiental (ja tenim els nostres centres acreditats segons la certificació ISO 9001). La cura del medi ambient és cosa de tots, no només dels professionals del món rural ●

Extracció de mel.

Abelles en un arna.

Pinyol germinat.

Més informació a:

<http://agricultura.gencat.cat/ca/ambits/formacio-innovacio/formacio-agraria/>
<http://agricultura.gencat.cat/ca/ambits/formacio-innovacio/escoles-agraries/>

La formació com a eina per fomentar la integritat

16 PAU, JUSTÍCIA I INSTITUCIONS SÒLIDES

Enguany fa deu anys que l'Oficina Antifrau —que pren el nom de l'Office Européen de Lutte Antifraude (OLAF)—, va començar a vetllar perquè l'actuació dels poders públics i dels seus representants fos coherent amb els valors d'integritat, honestedat, probitat, transparència, legalitat, neutralitat, imparcialitat i objectivitat. La seva tasca es desenvolupa al voltant de dos eixos: la investigació de casos de corrupció i les actuacions preventives. En aquesta última s'emmarca la seva interessant i necessària funció formativa.

Per [Álvaro Serrano Sol](#)

CONTRA QUÈ LLUITEM I PER QUÈ?

Tots tenim al cap una idea del que vol dir corrupció, però què és exactament? Podríem trobar moltes definicions del concepte, però a l'Oficina l'entenen com "qualsevol abús de la posició pública per obtenir un benefici privat". És a dir, que no se centra només en actuacions (o no actuacions) punibles penalment, sinó també en comportaments sancionables en altres instàncies o rebutjables des del punt de vista de l'ètica pública.

L'abundant literatura sobre corrupció ha detallat els perniciosos efectes polítics, econòmics i socials: l'entorquiment de les polítiques públiques, l'encariment dels béns i serveis, la pèrdua de prestigi derivada de la manca d'objectivitat i legalitat de les institucions i els servidors públics i la conseqüent manca de confiança dels ciutadans en el sistema polític i administratiu.

“L'anàlisi de riscos de corrupció és una de les claus del model formatiu de l'Oficina”

COM ES VENÇ AQUESTA LLUITA?

En un fenomen tan antic, complex i estès com la corrupció, hi actuen tant factors humans com institucionals. Les democràcies més avançades són les que tenen un sistema nacional d'integritat que inclou les institucions i les pràctiques que actuen en matèria de transparència i accés a la informació pública, els òrgans de control, funció pública, conflictes d'interès, activitat de lobby, finançament dels partits polítics, poder judicial, i posen especial èmfasi en les principals àrees de risc: la contractació, les subvencions i l'urbanisme. Controlar la corrupció

ACTIVITAT DE FORMACIÓ DE L'OFICINA ANTIFRAU. 2009-2018			
Accions formatives	Participants	Hores lectives	Grau de satisfacció
385	7.559	1.644	8,53

forma part d'aquesta visió integral per millorar la governança.

La bona governança és el tractament contra el mal de la corrupció i l'aspiració d'una democràcia plena. L'entenen com un govern orientat a l'interès general que impulsa una gestió pública íntegra i té com a objectiu el desenvolupament sostenible. Tot i que sembla una obvietat, és important recordar que els països amb una governança millor —més democràtics, transparents, participatius i igualitaris— tenen els índexs de corrupció més baixos i en concordança, els ciutadans mostren més confiança tant en els gestors públics i electes com en les institucions.

L'actual estratègia de l'Oficina Antifrau té dues grans línies d'actuació: la investigació de casos de corrupció i les actuacions preventives. També centra els seus esforços a promoure la transparència del sector públic, garantir l'accés a la informació pública i incidir en l'educació dels joves, amb programes específics per a la secundària i les universitats. També duu a terme accions diverses de sensibilització i estudia les actituds i percepcions de la ciutadania.

FORMACIÓ CONTRA LA CORRUPCIÓ

La formació és una eina clau per enfortir la integritat de les institucions i és fonamental en el procés de sensibilització d'una organització i imprescindible per canviar la seva cultura ètica. Per això, l'Oficina Antifrau ofereix programes oberts a electes, alts càrrecs, directius públics, comandaments o empleats públics i programes específics per a institucions concretes emmarcats en un projecte o programa per enfortir la seva integritat. En aquests deu anys han passat per les seves mans més de 7.550 participants, dels quals gairebé un 47% provenien de l'Administració local.

L'oferta formativa de l'Oficina és molt àmplia, i arriba a un públic molt divers:

des de l'escola primària fins als més alts nivells de l'administració. A la universitat es fan cursos a alumnes de màsters, directius i comandaments i personal d'administració i serveis de les universitats. A través de l'Escola d'Administració Pública de Catalunya es formen els servidors públics de l'Administració local i de l'Administració de la Generalitat, i s'han portat a terme més d'una trentena d'actuacions específiques a ajuntaments, tant mitjans com petits, consells comarcals, diputacions i associacions municipalistes. En els darrers mesos s'han impulsat dos projectes en col·laboració amb el Departament d'Educació:

- Programa “[Jo sí: educació per a la integritat](#)” amb l'objectiu de contribuir a l'educació dels joves en tot allò que fa referència a la integritat personal i a la coherència en les conductes individuals amb l'objectiu últim d'establir una cultura de l'honestetat, de la transparència i de la defensa del bé comú.
- “Per a la integritat en l'esport”, una activitat de sensibilització sobre ètica i esport per als alumnes de 4t d'ESO per fomentar la reflexió i el debat, extensible a qualsevol àmbit, més enllà de l'esport. [Vídeo de la campanya](#).

LES CLAUS DE LA BONA FORMACIÓ

Jordi Tres, el cap de l'Àrea de Formació de l'Oficina, que porta en el càrrec des de 2009, repassa en un article signat de forma conjunta amb la coordinadora de Projectes de la direcció de Prevenció de l'Oficina, algunes de les claus per a una formació eficaç.

1. Si es vol transcendir, és molt important que la formació no sigui ni esporàdica ni puntual i que s'impulsi de dalt a baix, de manera que els ocupants de la jerarquia més alta siguin els primers a assistir a sessions formatives.

- Un altre aspecte clau a l'hora de definir un programa formatiu amb un col·lectiu o una entitat és determinar molt bé el col·lectiu amb el qual es treballarà i el calendari d'actuacions. És fonamental ajustar el nombre de participants a la metodologia que s'emprarà, comunicar bé els objectius, avançar els continguts i demanar als alumnes les seves expectatives perquè l'activitat o les activitats siguin reeixides.
- L'objectiu de les accions formatives que imparteix l'Oficina és l'aplicabilitat i la transferència d'allò après al lloc de treball. Per això la seva proposta pedagògica s'allunya del model teoricomagistral i aplica un format amb alta par-

ticipació dels assistents a partir d'un fil conductor que es defineix prèviament i amb una recepta que combina de manera equilibrada teoria i pràctica.

Una de les claus del model formatiu de l'Oficina és la metodologia d'anàlisi de riscos de corrupció, que conté quatre passos:

- La identificació del risc.
- La definició dels actors directes i indirectes.
- Definir les conseqüències potencials de la situació de risc.
- Concretar l'actuació de gestió del risc tant en la vessant preventiva com en la contingent.

ITINERARI FORMATIU PER DIRECTIUS

La sensibilització i formació necessàries per poder efectivament prevenir la corrupció no es poden interioritzar a força de sessions formatives aïllades. Per això l'Oficina ofereix itineraris formatius adaptats a diferents col·lectius.

Un dels més paradigmàtics és el de directius i comandaments, que comença amb un mòdul de sensibilització i continua amb sessions específiques, com, per exemple, una d'anàlisi de riscos i disseny de plans de prevenció, i una altra de foment de la integritat en els equips de treball ●

PARLEM AMB JORDI TRES, EL CAP DE L'ÀREA DE FORMACIÓ DE L'OFICINA SOBRE AQUESTA DÈCADA DE FORMACIÓ I SOBRE ELS REPTES DE FUTUR.

Jordi, com ha evolucionat la vostra política de formació en aquesta dècada?

La política de formació en els darrers anys ha anat canviant. En una primera etapa, ens vam dedicar a sensibilitzar aquells col·lectius clau del sector públic de Catalunya que podien ser influents a l'hora d'impulsar polítiques d'integritat: polítics (càrrecs electes), alts càrrecs, directius públics i comandaments i altres col·lectius clau com ara personal de control intern que poguessin exercir el lideratge ètic a les institucions que encapçalaven i que estiguessin en disposició de buscar les oportunitats per tirar endavant aquests projectes. En una segona etapa, vam mirar d'acompanyar amb formació aquelles institucions que semblaven decidides a tirar endavant els projectes d'enfortiment dels seus sistemes d'integritat, sempre des d'una perspectiva positiva i propositiva, i facilitar-los eines que els permetessin identificar les seves principals àrees de risc de corrupció per poder-les gestionar des d'un punt de vista preventiu. En una tercera etapa, estem centrats a abordar més intensament un treball sobre àmbits de risc que s'ha demostrat que són prioritaris, com són, per exemple, els conflictes d'interès o tot el que suposa la contractació pública. En el cas de la contractació, els tallers de sensibilització estan al servei d'una diagnosi sobre aquest àmbit de risc que, per dur-se a terme, preveu altres accions que no es desenvolupen a l'aula pròpiament. El resultat del projecte pren forma de publicacions i eines que es comparteixen amb els destinataris que treballen en processos de contractació i ajuden les organitzacions públiques a millorar els seus processos des de la perspectiva del risc. També ens plantegem arribar a col·lectius més amplis a través de jornades amb formats més grans. Ens permeten difondre missatges a més gent i iniciar espais de debat i àrees d'estudi que puguin resultar d'interès.

Quins són els vostres reptes de futur?

Des de la direcció de prevenció ens plantegem nous reptes constantment. Aprofundir en el treball amb el sector públic, és clar, segueix sent un repte constant. Seguir treballant amb la metodologia d'anàlisi de riscos i aplicar-la a altres àmbits de risc. Busquem maneres d'arribar millor als col·lectius clau en les organitzacions, a través d'eines d'assessorament, oferir-los recomanacions de com treballar millor des del punt de vista de la integritat, fer jornades amb més impacte i de gran abast o començar a emprar la tecnologia com a instrument per divulgar missatges de manera més massiva. També ens plantegem que els servidors públics trobin en nosaltres les referències ètiques que permetin guiar les seves conductes quan se'ls plantegin dilemes que no els poden resoldre els instruments i els recursos que els ofereixen les seves organitzacions. Pel que fa a l'educació dels més joves, volem eixamplar, amb eines i missatges, recursos didàctics que hem fet arribar a la comunitat educativa amb l'ajut de les institucions corresponents. Un altre pas endavant és enfortir les aliances amb la societat civil, que serveixin per conscienciar la ciutadania i el seu paper important en la lluita contra la corrupció. D'altra banda, considerem cada cop més important la col·laboració amb el sector privat per impulsar mecanismes d'autoregulació, com ara programes de compliment normatiu, entesos com a sistemes de prevenció i supervisió de conductes irregulars.

Més informació a:
www.antifrau.cat
[youtube.com/OficinaAntifraudeCatalunya](https://www.youtube.com/OficinaAntifraudeCatalunya)
[@antifraucat](https://twitter.com/antifraucat)

“L’educació al llarg de la vida és clau per fer possible l’Agenda 2030”

Arnau Queralt

Director del Consell Assessor
per al Desenvolupament Sostenible

Per Laure Díaz

Probablement aquesta és la primera pregunta que li fan sempre quan comença una entrevista. Què és el CADS?

És un òrgan de participació, consulta i assessorament del Govern de la Generalitat en relació amb les polítiques i actuacions que tinguin incidència sobre el medi ambient i el desenvolupament sostenible.

Qui integra el CADS i què fa en el seu dia a dia?

És un consell integrat per 16 persones independents que es reuneixen un cop al mes per fer informes a petició del Govern o per iniciativa pròpia, sobre temes de sostenibilitat, que vol dir tot, com demografia, canvi climàtic, economia circular, alimentació, indústria 4.0...

I a banda dels informes, teniu alguna funció més?

Tenim més funcions, com vetllar per les polítiques que fa el Govern, fer-ne seguiment continu i presentar recomanacions. I el que per a mi és molt important, fer de pont entre el món científic, el món polític i la societat. Veiem que en la presa de decisions no s’acaben d’integrar bona part de les recomanacions del món científic. Això passa a tot arreu i calen organitzacions frontissa entre aquests dos mons.

Com incideix la feina del CADS en les decisions del Govern?

El CADS ni és preceptiu ni és vinculant. Ens guanyem la incidència amb l'anticipació. Fem informes sobre polítiques públiques, però no al final del procés, i impliquem el Govern i el món civil. I, a més, l'agenda internacional posa sobre la taula els Objectius de Desenvolupament Sostenible, el canvi climàtic...

Esteu satisfets de la resposta dels departaments als seus consells, als seus informes, estudis?

Estic satisfet des del moment que els informes tenen impacte com, per exemple, l'informe *L'Agenda 2030: transformar Catalunya, millorar el món*; el tercer informe sobre el canvi climàtic, i l'informe *Mengem futur*. Han tingut transcendència.

Són informes que miren cap al futur; però, i el present?

Nosaltres som un consell assessor que mira cap al 2030-2040. I la major part de les administracions públiques miren cap al curt termini perquè tenen urgències molt clares. Els diem que no es poden resoldre urgències sense la visió a llarg termini que t'orienta i pot evitar problemes de futur.

Això us preocupa?

Ens preocupa molt. Estudiem com podem ser capaços de sortir del dia a dia i projectar-nos més enllà del 2030 i començar a fer canvis estructurals que tindran resultats a llarg termini. I, sobretot, com aconseguim fer entendre l'essència de la sostenibilitat.

Què voleu dir amb això?

La sostenibilitat té una essència ambiental, social i econòmica. I moltes vegades, costa entendre que hi ha moltes qüestions socials amb base ambiental. O que haurien de modificar algunes activitats econòmiques i el model de producció per no afectar el medi ambient, que és la base sobre la qual ens hem de desenvolupar.

Arnau Queralt conversa amb Laure Díaz durant l'entrevista a la seu del CADS.

El 2015 l'Assemblea General de Nacions Unides va aprovar l'Agenda 2030 per al desenvolupament sostenible, una oportunitat perquè els països i les seves societats emprenguin un nou camí amb el qual millorar la vida de tothom, sense deixar ningú enrere, amb 17 objectius claus. A Catalunya, segons el CADS, en quins d'aquests 17 aspectes creieu que s'està avançant i en quins veieu que estem estancats o retrocedint?

L'Agenda 2030 ha estat com un mirall. El mandat és que tothom canviï la seva realitat. Tots tenen coses a fer i marge de millora en pràcticament tots els Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS). I en relació amb el compliment dels ODS, a la major de països predominen els colors vermell i groc als semàfors. I els que tenen molts verds és per pur màrqueting. El que veiem és que hi ha qüestions de fons que no ha resolt ningú, ni nosaltres, ni el món occidental ni el tercer món.

El CADS va elaborar l'Informe L'Agenda 2030: transformar Catalunya, millorar el món com a document de base per a l'elaboració, per part del Govern,

del Pla nacional per a l'aplicació de l'Agenda 2030 al nostre país. És molt difícil no estar d'acord amb el que s'hi diu: erradicar la pobresa, posar fi a la fam, reduir les desigualtats socials, garantir el desenvolupament sostenible del planeta... Sembla una carta als Reis molt difícil de satisfer. Què n'opineu?

Hem de pensar que l'Agenda 2030 és un document perquè sigui un acord internacional amb fites que costen d'entendre si veiem quins països l'han signat,

“El 2030 és a curt termini. Vull dir que, les actuacions, o es fan ara o no s'arriba al 2030. Ho veiem amb el canvi climàtic”

sigui per prestigi o per màrqueting. Però hi ha països que ho estan fent bé.

Com ho està fent Catalunya?

Ho està fent molt bé. No perquè ho digui jo. Ens ho diuen alguns governs estatals i regionals europeus i espanyols. El CADS va començar a treballar l'Agenda el 2015. I el 2016 vam presentar un informe que tradueix el document de l'ONU en uns reptes, amb diagnòsi per a Catalunya en cadascun dels ODS. Ara treballem en un pla, que s'ha d'aprovar abans de l'estiu, que converteix els ODS en compromisos a Catalunya. I després mirem quins són els instruments per fer-los possibles. A més, lliguem els ODS amb els plans de Govern d'ara fins al 2030 per millorar la coherència de les polítiques públiques. I també hem de dir que el nostre pla és viu i s'ha d'anar actualitzant.

En tot cas, la societat, en general, veu el 2030 molt lluny. No us demanen resultats ara?

El 2030 és d'aquí a uns anys. I en alguns països, el 2030 és a curt termini. Vull dir que, les actuacions, o es fan ara o no s'arriba al 2030. Ho veiem amb el canvi climàtic. Els joves es manifesten per tot Europa. I demanen resultats. Tothom ha d'entendre que cap Govern podrà reduir, per exemple, la pobresa, si no s'hi implica tothom.

Als lectors i lectores de la revista *Informa't* els interessa força l'àmbit de la formació ocupacional i, com que la publicació l'impulsa el Consorci per a la Formació Contínua de Catalunya, encara més el tema de la formació al llarg de la vida, perquè esdevé clau en el desenvolupament professional de les persones. Quina relació estableix el CADS entre la formació i la qualitat de l'ocupació dins els objectius sobre treball digne i desigualtat que marca l'Agenda 2030?

L'educació al llarg de tota la vida la trobem en el punt 4, que és educació de qualitat, i en el 8, treball digne. És clau per reduir les desigualtats i important per fer possible l'Agenda 2030. En el pro-

cés d'elaboració del Pla, fem aflorar compromisos en aquest àmbit quan anem als departaments del Govern. La formació al llarg de tota la vida aporta més opcions de tenir un treball digne i contribueix al benestar.

El CADS proposa reduir la precarietat laboral i la bretxa salarial entre homes i dones, i per extensió als altres col·lectius menys afavorits. Quan aquests fets s'assenyalen tan clarament és perquè es veu que la batalla contra la precarietat s'està perdent al segle XXI?

L'Objectiu 10 és clau, el de la reducció de les desigualtats. Vivim amb desigualtats entre països i dins els mateixos països. Al nostre país hi ha desigualtats de renda i de gènere. Dones que cobren un salari brut per hora un 14,9% inferior que el dels homes per la mateixa feina. O el 54% dels contractes signats al nostre país duren menys de tres mesos. Com podem continuar així? Les desigualtats hi són i les trobem reflectides i derivades a tots els ODS.

Per acabar, com a màxim responsable del CADS, el Govern fa cas de les vostres recomanacions, consells i informes?

Hi ha vegades que t'adones que hi ha coses que quan les dius no tenen el ressò immediat que haurien de tenir. Però al cap d'un, dos o tres anys, et trobes que

allò que el CADS havia dit com a consell, el Govern entén que ha de ser així tant si com no i acaba fent-ne cas i venint cap a les teves recomanacions. Però no tot són els informes. Si has d'arribar a persones que prenen decisions, has de poder parlar-hi i generar aliances en directe. Aconsegueixes impactar molt més que els informes. I ho estem fent d'aquesta manera en el món del Govern i del món civil. Estem raonablement satisfets ●

“Als governs els diem que no es poden resoldre urgències sense la visió a llarg termini que t'orienta i pot evitar problemes de futur”

Més informació a:
cads.gencat.cat

Si vols estar al dia sobre tot el que passa en l'àmbit de la formació contínua a Catalunya, **segueix-nos a les xarxes socials i subscriu-te a Informa't**, la nostra revista trimestral.

Subscripció:

conforcat.gencat.cat

Generalitat de Catalunya
**Departament de Treball, Afers Socials
i Famílies**